

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Šelen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka uli-
ca št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri p. št. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842 Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—,
za izposojnino Din 40.—.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Tele-
fon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440

Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.

Rokopis se ne vračajo — Oglasi
po tarifi.

Tudi novo vlado sestavlja dr. Srškić

Po konsultaciji predsednikov parlamenta, senata in
glavnega odbora JRKD je Nj. Vel. kralj poveril
mandat za sestavo vlade zopet g. dr. Srškiću — Vlada
bo imenovana najbrž danes

Beograd, 4. novembra. p. Danes so
bile običajne konsultacije na dvoru.
Ob 10. dopoldne sta bila drug za drug-
im v avdienci predsednik senata dr.
Ante Pavelić in predsednik Narodne
skupščine Kosta Kumanudi. Ob 11. je
Nj. Vel. kralj konsultiral predsednika
glavnega odbora JRKD Nikolo Uzun-
ovića. Kmalu za njim je bil dopoldne
sprejet v avdienco dosedanji predse-
dnik vlade dr. Milan Srškić. Ko se je
vrnil z dvora, je izjavil novinarjem, da
mu je Nj. Vel. kralj poveril mandat za
sestavo vlade.

Dr. Milan Srškić je takoj nato pri-
šel razgovore z dosedanjimi člani vla-
de in s predsednikom glavnega odb-
ra JRKD Nikolo Uzunovićem. O svojih
razgovorih je novinarjem sicer odklonil
meritorno izjavo, rekel pa je, da bo
najbrž še nocoj sestavljena lista nove
vlade.

Beograd, 4. nov. M. Mandatar krone
se je po povratku iz dvora najprej se-
stal na krajšo konferenco z g. dr. Kram-
erjem in nato z g. dr. Kumanudijem.
predsednikom Narodne skupščine, ter
g. Nikolo Uzunovićem, predsednikom
glavnega odbora JRKD. Nato je do več-
era nadaljeval razgovore z različnimi
političnimi in s člani svoje dosedanje
vlade, zvečer pa se je v predsedstvu vla-
de vršila daljša konferenca. ki so se je
udeležili gg. dr. Srškić, Uzunović, dr.
Kumanudi, dr. Marinković, dr. Kramer,
Pucelj in Demetrović. Konferenca je

trajala do 21.30. Pričakuje se, da bo
mandatar krone, ko bo razčistil še ne-
katere vprašanja, podal jutri Nj. Vel.
kralju svoje poročilo in da bo nova vla-
da sestavljena tekom jutrišnjega dne.

Seje Narodne skupščine odgodene

Zaradi vladne krize je bila Narodna
skupščina zelo kratka. Predsedoval ji
je podpreds. Hasanbegović, ki je uvo-
doma sporočil, da je prejel predsedni-
štvo Narodne skupščine od ministrskega
predsednika obvestilo, da je vlada
podala ostavko. Na njegov predlog je
Narodna skupščina sklenila, da se seje
odgode, dokler ne bo imenovana nova
vlada. Prihodnja seja Narodne skupšči-
ne z istim dnevnim redom bo sklica-
na pismeno.

Opozorilo udeležencem mariborske seje JRKD

Beograd, 4. nov. p. Ker so gg. mini-
stri, ki bi se morali jutri udeležiti seje
banovinskega odbora JRKD za dravsko
banovino v Mariboru, zaradi politične si-
tuacije zadržani in niso mogli nocoj od-
potovati iz Beograda, se oni del dnevnega
reda te seje, ki se nanaša na referat
gg. ministrov o političnem položaju, od-
godi za nedeljo in se bo v to svrhu na-
daljevala seja banovinskega odbora v
nedeljo popoldne.

Velika politična stavka v Berlinu

Nepričakovana velika prometna stavka v Berlinu j
e spravila Papenovo vlado tik pred volitvami v ve-
like neprimke — Energičen nastop proti stavkajočim

Berlin, 4. novembra d. Nenadni izbruh
prometne stavke v Berlinu obvlada tudi po-
litični položaj. Na zunaj gre sicer za urz-
ni pokret, ki pa ima izrazito politično obe-
ležje in lahko dovede do važnih dogodkov.
V številnih stavkah, ki so nastale kot po-
sledica zaslane uredbe Papenove vlade gle-
de znižanja mezd po vsej Nemčiji, ni bilo
nič čudnega, če so komunisti in narodni
socialisti imeli skupne stavkovne odbore in
skupno vodili vso akcijo. Vse to pa ni prav-
nično oviralo obeh strank, da se ne bi med
seboj še nadalje politično pobijali. Prvič
pa se je zgodilo sedaj, da sta obe ekstre-
mni stranki v nemški prestolnici vzporedno
tako ogromno stavko in to celo proti vo-
lji priznanih delavskih organizacij pod iz-
razitim vodstvom revolucionarne sindikal-
ne opozicije. Komunisti se na vse načine
trudijo, da gredo narodnim socialistom čim
bolj na roko. Dva dni pred državnoobor-
skimi volitvami ta pokret gotovo ne more
ostati brez posledic za nadaljnji politični
razvoj.

Vladne kroge je sedanja stavka, pre-
dvidena zaradi enotne komunistično narodno
socialistične fronte silno presenetila. Vla-
da je zato sklenila uporabiti vsa sredstva,
da prepreči posledice stavke na političnem
polju.

Poravnalni odbor v Berlinu, ki je po-
sredoval v sporu med stavkajočimi in ber-
linsko prometno družbo, je sredi objavil
svoj izrek, s katerim priznava zahtevo pro-
metne družbe po znižanju mezd za 2 pfe-
niga na uro. Zastopniki stavkajočih pa so
ta izrek odklonili, četudi je bil proglašen
kot obvezen. Vlada se je zato odločila za
odločne korake. Sredi je dobila policija na-
log, naj aretira celotno vodstvo stavke,
kar se je tudi zgodilo. Obenem so bile are-
tirane vse straže stavkajočih pred posa-
meznimi podjetji, da bi bil na ta način
omogočen delavoljni povratak na delo.
Prometna družba je davi objavila proglaš-
a, s katerim obvešča vse delavstvo, da bo
smatralo vse one, ki se do 2. popoldne ne
vrnejo na delo, za odpuščene ter da izgube
vse že pridobljene pravice. Vlada je ta
sklep družbe potrdila in obenem naročila
policiji, naj z vsemi razpoložljivimi sred-
stvi zatre stavko. Ko so davi poskušali
stavkajoči prirediti demonstracije ter so se
zbrali v bližini kolodvorov Berlin-Schöne-
berg, je policija takoj uporabila orožje in
je bilo v spopadu več delavcev smrtno ra-
njenih. Eden je umrl že med prevozom v
bolnico, štirje pa se še borijo s smrtjo.

Ukrepi vlade so izzvali v narodno soci-
alističnih in komunističnih krogih silno
ogorčenje in jih incenatorji stavke izkori-
šajo za ljuto kampanjo proti sedanjemu
režimu. Zdi pa se, da se bodo s tem okoli-
stili v prvi vrsti komunisti, ki računajo
s tem, da bodo svoje pozicije pri nedelj-
skih volitvah znatno ojačili. V vsem me-
stu vlada panično razpoloženje. V Schöne-
bergu je prišlo zvečer do ovihih krvavih
spopadov med stavkajočimi in policijo, pri
čemer je bilo zopet več ranjenih in eden
narodni socialist ubit. V bolnici je nad 10
hudo ranjenih. 30 sprevednikov cestne že-
leznice, ki so hoteli nastopiti službo, je
napadla množica stavkajočih ter jih obne-
taval s kamenjem. Narodni socialisti in

komunisti so napeli vse sile, da preprečijo
obnovitev prometa.

Prometna družba je zvečer obvestila po-
litijsko predsedstvo, da ni misliti na oh-
navo prometa, dokler se na ulicah ne na-
pravi red. V večernih urah so bile po me-
stu razširjene fantastične vesti. Med dru-
gim se zatrjuje, da namerava vlada še no-
coj proglašiti nad Berlinom obsešno stanje.
Nekatere vesti vedo celo povedati, da bo
državnozborna volitve odgodene, kar pa
je popolnoma neverjetno. Položaj je po
sodbi merodajnih krogov trenutno izredno
napet in kritičen in narodni socialisti ter
komunisti so s svojimi napadalnimi oddel-
ki trenutno gospodarji na berlinskih uli-
cah.

Delna obnova prometa

Berlin, 4. novembra. s. Ker je prometna
družba za danes popoldne zapovedala ob-
novo prometa, se je dopoldne zbrala na
raznih obratnih kolodvorih večja množica
ljudi. Ob 14.45 je zapustil prvi voz kolod-
vor. Vsak voz je spremljala oborožena no-
hočja čim so se vozovi premaknili iz re-
mize, je pričela množica divje kričati in
posovati vozače. Kmalu nato je pričelo na
vozove cestne železnice frčati kamenje. Na
več krajih so morali spremenjalci politični
uradniki odganjati množico s streljanjem.
Promet je bil otežčen tudi zaradi tega,
ker so demonstranti na tračnice, posebno
na križiščih položili velike kamne, tako da
so se morali vozovi vedno ustavljati. Ste-
vilni vozovi so se vrnili v rimizo z razbiti-
mi šipami.

Izmed desetih avtobusov, ki jih je druž-
ba poslala na ceste, je bilo uro noznoze
osem tako poškodovanih, da so jih morali
umakniti iz prometa.

Na poziv prometne družbe se je javilo
ne kolodvorih do 14. ure okoli 2500 delav-
cev za popoln obrat pa potrebuje družba
okoli 5000 moč.

Ob Stettinških vratih je množica prev-
nila dva omnibusa, pri čemer je bilo nekaj
oseh ranjenih. V Kaiserallee so zgradili
stavkajoči barikado, ki jih je policija od-
stnanila šele po nekaj urah. Povsod na važ-
nih križiščih cestne železnice so se zbirale
množice stavkajočih in njihovih simpatiz-
erjev ter so ogražale vozače. Policijski
predsednik je z ozirom na današnje dogo-
dke izdal nalog, naj policija po potrebi za
upoštevitev miru in reda uporablja orož-
je. Vsak, ki bi oviral obnovo dela, se bo
smatral za kršilca javne varnosti.

Papen pred ostavko?

Berlin, 4. novembra AA. V tukašnih
političnih krogih domnevajo, da misli dr-
žavni kancelar Papen v kratkem podati
ostavko.

Tragična smrt sodnega kanetana

Beograd, 4. novembra p. V bližini Na-
rodne skupščine se je pripetila danes po-
poldne smrtna nesreča. Sodni kanetan Ve-
koslav Pavić je skočil s tramvaja, ko je
vozil tramvaj z največjo brzino. Pri tem
se je zapletel s sabljo med stopnice in pa-
del tako nesrečno, da je prišel pod kolesa,
ki so ga hudo razmesarila. Bil je na me-
stu mrtve.

FRANCOSKI VOJNI MINISTER IN RAZOROŽITVENI NAČRTI FRANCIJE

Paul Boncour je imel včeraj na seji predsedstva razorožitvene kon-
ference svoj veliki govor o francoskem razorožitvenem in var-
nostnem načrtu

Zeneva, 4. novembra. AA. Francoski
vojni minister Paul Boncour je imel davi
pred predsedstvom razorožitvene konfe-
rence in ob številni udeležbi obitstva svoj
veliki govor o francoskem razorožitvenem
in varnostnem načrtu. Govoril je več ka-
kor eno uro in natanko obrazložil posamez-
ne točke francoskega razorožitvenega na-
črta.

Francija, je začel Boncour, je točno dr-
žala besedo. Danes Vam v njenem imenu
prinašam sicer v obrisih, a vendar tako jas-
no, kakor je le mogoče, njen načrt o raz-
orožitvi in varnosti. K temu načrtu pride
bež nekaj dni še pisan memorandum, ki ga
prinese sam predsednik francoske vlade
Herriot.

Naš načrt ni izključno francoski. Res da
po eni strani ponazarja želje Francije, ki
je zmerom dokazovala svojo privrženost do
Društva narodov in do smotne organizaci-
je miru, toda po drugi strani je ta na-
črt skupen velikemu številu delegacij, za-
stopanih na tej konferenci, in ustreza go-
reči želji vseh, ki hočejo preprečiti kata-
strofo, do katere bi prišlo, če se ta kon-
ferenca izjalovi.

Francoska delegacija je črpala svoje po-
bude iz idej, ki so se porajale zadnjih šest
mesecev v Zenevi. Premagati je treba dve
vrsti težav: ene izvirajo iz celotnosti pro-
blema, kako naj se organizirata mir in Dru-
štvo narodov, druge pa imajo svoj izvor v
vprašanju, kako naj se omeji oboroževanje.
Glede težkih druge vrste kaže, da se
mora Društvo narodov prilagoditi sistemu
miru, upoštevajoč razne okoliščine in po-
sebne njegove razmere.

Dvoje vrst pogodb

Sistem pa ne sme biti okorel. Zato je
prva in glavna ideja francoskega načrta v
tem, da ima na umu dve vrsti pogodb.
Prva naj bi povežala vse narode, zastopa-
ne na razorožitveni konferenci, tako da
bi se kršilec paktov onemogočilo, da bi
se mogli zanašati na podporo tujih držav
na gospodarskem ali finančnem polju, in
da ne bi imeli možnosti, da bi jim drugi
narodi priznali zakonitost z napadom pri-
dobljenih plodov.

Druge pogodba pa naj bi vezala podpis-
ne ženevskega pakta in locarnskega do-
govora. Ta pogodba bi ustvarila čisto novo
atmosfero, saj bi bile države na podlagi
prve pogodbe gotove, da druge države ne
bodo njihovemu miroljubnemu delu metale
polen pod noge.

Glede kategorij pogodb imamo pred
oči pokrajinske ali kontinentalne med
zainteresirani ali ogroženimi državami.

Posebej smo mislili na pogodbo, po ka-
teri bi se evropske države zavezale za
vzajemno pomoč druge drugi. Tretja po-
godba pa bi vsebovala podrobnejša dolo-
čila, ki niso omenjena v pogodbah prvih
dveh vrst.

Prognoza za volitve v Nemčiji Po splošnem pričakovanju, da bodo nazadovali pred- vsem hitlerjevci, napredovali pa komunisti

Berlin, 4. novembra. d. Če tudi se v
splošnem opaža velika volilna utrujenost
in finančna izčrpanost, se glavne stranke
vendarle intenzivno posvečajo volilni pro-
pagandi. Poznavalci razmer napovedujejo,
da bodo nedeljske volitve prvič pokazale
nazadovanje hitlerjevkega pokreta. Po
splošni sodbi bodo narodni socialisti izgu-
bili 10 do 20 odstotkov svojih glasov ter
30 do 50 mandatov. Tudi socialni demo-
kratje in centrum bodo jedva ohranili svoje
dosedanje mandate. Volilci socialne de-
mokracije so se v veliki meri preorientirali
v radikalnejšo smer, ker so nezadovoljni z
dosedanjim politiko socialno demokratičnih
voditeljev. Centrum se obremenjujejo pri
veliki večini njegovih dosedanjih volilcev
koalicijskega pogajanja z narodnimi sociali-
sti. Edini porast bodo po splošnem prič-
akovanju dosegli komunisti in nemški na-
cionalci. Komuniste bodo okrepiли pred-
vsem narodno socialistični dezertirji in od-
padniki socialne demokracije. Splošno se
misli, da bodo komunisti pridobili približ-
no 20 odstotkov, tako da bi imeli v bodo-
čem državnem zboru nad 100 mandatov.
Nemški nacionalci (Hugenberg) bodo sicer
nekoliko napredovali, vendar posebnih
uspehov ne bodo dosegli. Računa se, da bo-
do imeli skupno z nemško ljudsko stranko
morda kakih 70 mandatov. Volilna udeležba
bo najbrž mnogo manjša, kakor je bila
doslej. Politično zanimiva so proročanja,
da bo glavni pomen nedeljskih volitev
v tem, da koalicija med narodnimi sociali-
sti in centrumom ne bo več imela absolut-
ne večine. Sestava delovne večine bo za-
radi tega še težavnejša in novi državni
zbor bo tako zopet nesposoben za vsako
delo. Zdi pa se, da je to glavni cilj Pape-
nove vlade, da bi mogla tako na znotraj,
kakor na zunaj opravičiti svoj nadaljnji
diktatorski režim.

Malypetrova deklaracija v debati Glasovanje o deklaraciji nove češkoslovaške vlade se bo vršilo v torek

Praga, 4. novembra. g. Poslanska zborni-
ca je začela danes razpravo o vladni iz-
javi. Glasovanje se bo vršilo najbrž šele
v torek. Debata je potekala razen nekate-
rih posameznih besednih spopadov med
vladnimi socialisti in komunisti mirno. Če-
ški socialisti demokrt dr. Winter je izjavil,
da se stiska in glad ne dasta olajšati s po-
litiko čakanja. Vada mora zato tudi dejan-
sko pokazati aktivnost. Demokracija je na
Češkoslovaškem tako ustaljena, da za dik-
tatorski izvenparlamentarno vlado na Če-
škoslovaškem ni niti objektivnih pogojev.
niti subjektivne podlage. Najpo je po-
trebno, da se dosežejo novi dohodki, za-
radi česar so socialni demokrati za ustano-

Stalne vojaške sile in poenotenje armad

Države-podpisnice teh pogodb bi se
sporožumele glede tega, kolikšne bi smele
biti njihove stalne vojaške sile na podlagi
določil te pogodbe. Tako bi poleg tega tu-
di Društvo narodov moglo izvesti akcijo
brez strahu, da bi mu nasilna dejanja ka-
tere napadalne države mogla izjaloviti nje-
gove načrte.

Razen teh stalnih, pa znižanih vojaških
sil, je nadeljeval Paul Boncour, bo skuša-
la Francija doznati, v kateri obliki bi sme-
le obstajati še druge vojaške sile. Hoovrov
predlog je pokazal pot, ko je potegnil črto
med obrambnimi policijskimi silami in
med kolonialnimi vojaštvom. Ze prva pro-
učitev je pokazala, da nevolikost oboro-
ženih sil onemogoča vsako njihovo primer-
javo ali številčno ocenitev. Zato je franco-
ska vlada iskala, kateri tip armade bi do-
voljeval pravično primerjavo in izvedbo
vojaške enakopravnosti. Francoska vlada je
pri tem prišla na misel o poenotenju ar-
mad vsaj za velike celineke države.

Znižanje napadalne sile

Francija se je ravnala po ameriškem
predlogu: da se zvišajo obrambne čete in
znižajo napadalne sile. Francija pristane
na prepoved kemične, bakterijske in požar-
ne vojne ter na prepoved bombardiranja
iz letal pod pogojem, da se uredi nadzor-
stvo nad civilnim letalstvom. Vrh tega
ima francoski načrt pred oči ustanovitev
mednarodne letalske vojske in uvedbo
medsebojne podpore.

Glede kalibrov topništva in tonaže na-
padalnih tankov ima francoski načrt jasne
in točne predloge, ki se naslanjajo na ra-
čelo, katero je konferenca v bistvu že spre-
jela: prepovedati je treba vse vrste orožja,
ki učinkovito ogražajo vse vrste stalne
obrambe posameznih držav. Vrh tega
mora biti to orožje na razpolago bodisi
stalnim obrambnim organizacijam, ki bo-
do z njimi države-podpisnice razpolagale
v svrhu medsebojne pomoči, bodisi v obliki
zalog, ki bodo na razpolago Društvu na-
rodov.

Dalje predvideva načrt potrebo postop-
ne unifikacije vojnega materiala.

Glede tipov vojaštva izhaja francoski
načrt dosledno iz načela, da je treba po-
večati obrambne čete, pa znižati napa-
dalne. Načrt predvideva novo organizacijo,
pri čemer je treba pomniti, da upošteva
samo kopne vojaške sile na celnici, ne pa
vojaštva v kolonijah. Ker nalaga načrt so-
sednim državam na celnici dolžnost, da bo-
do imele samo eno vrsto vojske, se bodo
s tem jamstva za mir okreplila, zakaj s
tem bo nenaden napad zelo otežkočen in
bo Društvo narodov dana možnost, da mi-
roljubno uredi spore.

Ta ukrep bo sporel narode stalnega

vznemirjenja in omogočil znatno znižanje
vojaških efektov in skrčenje materialnih
izdatkov.

Pogoji Francije za novo redukcijo oboroževanja

Francija je po vojni in potem vnovič po
Locarnu že izvedla redukcije. Toda Fran-
cija je kljub temu pripravljena k novim
žrtvam, vendar samo pod temi-le pogoji:

1. Da vse države, ki podpisajo pakt, sto-
re enake.
2. Da se pri armadah skupnega tipa vo-
jaški rok ravna po predvojaški izobrazbi
in dolgotrajni vojaški vežbi.
3. Potrebno je, da države z velikim pre-
bivalstvom ne pomenijo nevarnosti in
grožnje drugim, manjšim državam in da se
omejitvene določbe nanašajo tudi na ob-
seg njihovega navoženja.

Svoj govor je Boncour končal z napo-
vedjo, da bodo francoski predlogi pisme-
no predloženi konferenci, ki bo tako imela
dovolj časa, da jih prouči, preden bo sploš-
na komisija o tem začela razpravljati. Nato
je Boncour vnovič pozval predsedstvo kon-
ference za pričo, da je Francija pokaza-
la dobro voljo za organizacijo miru.

Vsi navzoči so v popolni tišini poslušali
Boncourjev govor in ko je končal, so ga
zastopniki vseh v predsedstvu konferen-
ce zastopanih držav sprejeli s ploskanjem.

Angleži optimisti

London, 4. nov. AA. Predsednik angleške
vlade Macdonald in zunanji minister Sim-
on sta sprejela odposlanstvo trgovskega
kongresa, ki se je pritožovalo zaradi po-
časnega poteka razorožitvene konference.
Ministra sta odposlanstvu odgovorila, da
je angleško stališče v tem vprašanju v
skladu s Hoovrovimi predlogi. Ameriški
državniški priznavajo, da ima angleška vla-
da dobro voljo. Angleška vlada se nadeja,
da bodo sedanja pogajanja dovedla do
splošnega sporazuma in s tem do znižanja
in omejitve oboroževanja. Kar se tiče nad-
zorstva nad javno in zasebno proizvodnjo
in mednarodno trgovino, sta ministra ob-
javila, da bosta stališče odposlanstva za-
govarjala v Zenevi pred dotičnimi odbori.

Japonski razorožitveni predlog

Tokio, 4. novembra. AA. Japonski dele-
gat na ženevski razorožitveni konferenci
admiral Nagano odpotuje drevi čez Sibirijo
v Zenevo. Novi japonski predlog: o
razorožitvi na morju bodo, kakor se
domneva, objavljeni po Naganovem pri-
hodu v Zenevo. Zdi se, da bi bila Japone-
ska pripravljena pristati na Tardieujeve
predloge, ki naj bi služili za bazo za na-
daljnje razgovore, vendar pa bo skušala
odpraviti sedanji sistem pomorske razde-
litve, češ da je nepraktičen in nepravilen.

Nova grška vlada

Atene, 4. nov. AA. Tsaldaris, vodja ljud-
ske stranke, je sestavil grško vlado. Zu-
nanji minister je Theokis.

Gömböšovo potovanje v Rim

Budimpešta, 4. nov. g. V političnih kro-
gih zatrjujejo, da bo ministriški predsednik
Gömböš odpotoval v Rim že prihodnji te-
den. Vse priprave so končane. Gömböš bo
potoval v spremstvu večjega števila visokih
uradnikov. V vladnih krogih izjavljajo,
da bo njegov obisk daleč presegal pome-
n običajnega vljudnostnega poseta, ker
se bo pri tej priliki Gömböš posvetoval z
Mussolinijem o važnih vprašanjih gospo-
darskega značaja.

Vprašanje svetovne gospodarske konference

London, 4. nov. g. Kakor poroča »Daily
Telegraph«, se svetovna gospodarska kon-
ferenca ne bo mogla sestati pred aprilom
prihodnjega leta. Nameravano sklicanje kon-
ference za januar 1933 je zaradi tega ne-
mogoče, ker so dela pripravljalne komisije
prav poznato napredovala in bi se mogla
celo poznati potreba, da bo konferenca
odgodena, da bodo lahko delegacije dobile
nova navodila od svojih vlad. Razen tega
v primeru izvolitve Roosevelta za ameri-
škega prezidenta ni mogoče sprejeti nobe-
nih obveznih sklepov za konferenco.

Razprava o brezposelnosti v angleški zbornici

London, 4. nov. AA. V spodnji zbornici
se je danes pričela velika razprava o brez-
poselnosti, ki bo trajala tri dni. Vodja opo-
zicije Lansbury je predložil resolucijo, v
kateri zahteva primerne ukrepe proti brez-
poselnosti. Zanimivo je, da v njej ni go-
vora o kakšni nezaposlenosti vlad Lansbury
zahteva, naj bi se razprava vršila brez
strankarskega duha. Vlada naj poskrbi, da
se bo vršila svetovna gospodarska konfe-
renca čimprej.

Jubilejne italijanske znamke

Rim, 4. novembra g. Deseta obletnica
fašizma je prinesla filatelistom prijetno
presenečenje. Te dni bo izdana serija 20
vrst poštinih znamk, ki so zaradi izbornih
risb znanega slikarja Mezzane za filate-
liste posebno zanimive.

Zima kliče

Vsi sveti so za nami. Jesen je že prinesla mrz. Z naglimi koraki se bližajo zimi. Sneg bo pokrival ulice in strehe, toplomer stalno pada in bližajo se že one grozeče številke pod ničlo. In s tem stopa v ospredje z vso silo vprašanje: kaj bo z našimi rojaki, z našimi najbednejšimi, ki nimajo niti strehe, kaj šele zakurjene peči; nimajo kruha in ne možnosti, da si ga prislužijo. Vstajajo nam pred očmi impresije lanske zime. Bosi, sestradani otročki, oblečeni komaj v srjačke in odeti v raztrgane rute, ki so prosili pred vsakimi vrati suhega kruha.

Zasebna dobrodelnost je od leta do leta bolj omejena; malo je rodbin, ki bi se ne bile morale skriti na minimum, še manj je onih, kjer bi vladala preobilica. Lansko zimo so mnogo storile dobrodelne akcije; v mestnih in industrijskih krajih so tudi občine organizirale veliko karitativno delo. Odvrnile so vsaj najhujše od najrevnejših. Tudi letos se že oglašajo organizatorji dobrodelnih akcij. Gotovo se bo tudi letos storilo vse, kar bodo utrpeli gnotne moči usmiljenih src.

Toda same karitativne akcije ne bodo mogle odpraviti, niti izdatno omiliti socialne bede. Priti moramo tudi do spoznanja, da pomoč onim, ki brez svoje krivde nimajo najskromnejšega eksistenčnega minimuma, ki v gladi in mrzlu ginejo in umirajo, akoravno bi radi s svojimi silami sodelovali pri ustvarjanju, pri močnejšem narodnega premoženja, ne sme biti miloščina. Socialna skrb in dobrodelnost, ona je dolžnost družbe, naroda, države. Pred vsem je treba skrbeti za delo onim, ki hočejo in morejo delati. Res je to v današnjih časih, ko se zmanjšuje industrijska produkcija, ko se reducira delo v rudnikih, ko ječi trgovina pod težo krize, zelo težavna naloga. Kljub temu je treba, da vztrajno posvečamo vso svojo iznajdljivost in vso svojo skrb iskanju možnosti za zaposlitev.

Glad je internacionalen in ni omejen na narodno pripadnost ali državno območje. Toda toliko tistega »svetega egoizma« s sme in mora imeti vsak narod, vsaka država, da pred vsem štiti in ohrani vsaj najborejši obstanek lastnim pripadnikom. Po naših velikih industrijskih in drugih gospodarskih obratih pa najdemo še vedno veliko, zelo veliko število tuierodnih, iz inozemstva se dotekajočih ljudi, ki imajo na naši zemlji kruha, dočim tisoč sinov lastne zemlje zastojni trkajo na vrata za najskromnejše plačano, za našeje delo. Nikdo ne želi tujim delavcem slabega, toda tudi za nas mora veljati oni zdravi rek, da je bog ustvaril brado najprej sebi. Dokler naše domače rodline pozimi prezebajo brez strehe, dokler domači otroci hirajo in umirajo v

gladi in bolezni, smo upravičeni in moralno primorani, da si desetkrat ogledamo tujca, ki je zaposlen med nami. Zakoni in uredbe, ki regulirajo in omejujejo zaposlovanje inozemcev, naj se začno izvajati rigorozno in dosledno. Poznamo prizadevanja podjetij, da si svoje delavce in nameščence ohranijo. Posebno aktivna so ta prizadevanja tam, kjer prevladuje tuji kapital. In takih obratov je veliko število. Poznamo tudi obrate domačih, ali na tuje orientiranih ljudi, ki dajejo streho raji tujcu, kakor domačemu človeku.

Dolžnost kompetentnih oblasti je, da izvedejo revizijo v vseh obratih, da zlasti kontrolirajo tisto tolikokrat poudarjeno nepogrešljivost »strokovnjakov« in »kvalificiranih« delavcev, kakršnih baže pri nas ni najti. Taka revizija bo brez dvoma dognala, da se da ogromna večina tujcev nadomestiti z domačini; kader domačih nezaposlenih kvalificiranih moči se bo potem gotovo znatno zmanjšal. Vsekakor pa smo tako revizijo dolžni že svoji vesti, da si ne bomo mogli očitati nezadostne skrbi za svoje v bedi živeče državljanke. V časih dobre konjunktore je mogoča toleranca, v časih skrajne sile, kakor jih preživljamo sedaj, pa je dolžnost vseh, ki imajo v rokah socialno skrb, da pred vsem skrbijo za ohranitev svojega lastnega delavstva. Ne samo posest in kapital, tudi delovna moč je bistven faktor narodnega blagostanja.

Vse pozdravlja socialno in gospodarsko pomoč, ki jo je dala država svojem temeljnemu sloju našemu kmetu. Enako pa morata država in javnost uoreti vse sile tudi v to, da prispejita na pomoč našemu delavcu. Upravičena je zahteva, da se v tem pravou izvaja pred vsem že veljavni zakonski predpisi, in to v duhu, ki jim je kumulativ ob njihovem postanku, in rigoroznost, ki jo narekujejo današnje izredne razmere. Res brezposelnost s tem ne bo odpravljena, gotovo pa bo precej omiljena. In danes bi bilo že samo omiljenje veliko olajšanje.

Seveda je akcija za nadomestitev tujcev z domačini samo majhen del potrebne sistematične borbe proti nezaposlenosti. Sem spadajo tudi problem javnih del, ki jih ne smemo popolnoma ustaviti, pa zasilna dela, ki bi se morala nalašč v ta namen smoteno pripraviti in organizirati, pa še specialna skrb za nezaposlene nameščence. Polno je nalog, ki nam jih z vso strogostjo zastavlja zlasti bližajoča se zima, čeprav so aktualne še ves čas. Nihče se jim ne sme izmikati, vsi jim moramo posvetiti svoje najbolje moči. Dolžni smo to narodu, katerega člani smo, dolžni pa tudi sebi samim.

Shod v Podlipi

Vrhnika, 3. novembra. Krasno uspešni nedeljski shod v Podlipi prijazni vasi v vrhnjskem okraju, ležeči že skoro na meji, je zopet nov dokaz, da se je nova vsedržavna stranka zasedala že v najširših plasteh našega naroda. Zborovanja sta se udeležila tudi g. ban dr. Marušič in narodni poslanec g. Albin Komar, ki ju je zbrano ljudstvo priročno pozdravilo. Shod, ki ga je otvoril predsednik vrhnjske krajevne organizacije, g. Jelovšek in mu je predsedoval domači šolski upravitelj g. Podobnikar, se je razvil v spontano manifestacijo za kralja in državo. G. ban je govoril zbranim vašanom o pravih in dolžnostih državljanov na pram državi ter o pomenu in ciljih nove vsedržavne stranke, narodni poslanec g. Komar pa je poročal o dosedanjem delu Narodne skupščine ter obrazložil pomen že sprejetih in raznih pripravljanih zakonov. Vseskozi stvarna izvajanja obeh govornikov so žela splošno odobravanje zborovalcev. Ob zaključku je tajnik sreke organizacije g. Borštnik razložil program nove stranke in dal potrebna navodila za snujbo se krajevno organizacijo v Podlipi. Po shodu so narzoči župani, šolski upravitelji in mnogi občani izročili g. banu in g. poslancu svoje prošnje, želje in priitžbe, ljudstvo pa se je z vzklikanjem kralju in domovini vrnilo na svoje domove.

Nove telefonske relacije

Beograd, 4. nov. AA. Z odlokom prometnega ministra se otvori nova telefonska relacija med Zagrebom in Genov. Proga gre čez Ljubljano in Trst. Enota razgovora stane 4.40 zl. fr., in sicer gre 1.70 zl. fr. na račun naše, 2.70 zl. fr. pa na račun italijanske telefonske uprave.

Nova telefonska relacija se uveče tudi med Tržičem in Gradcem, Leobnom in Dunajem v Avstriji. Proga za razgovore z Gradcem in Leobnom gre čez Gradec, z Dunajem pa čez Ljubljano. Taksa za enoto razgovora med Tržičem in Gradcem in Leobnom znaša 2.70 zl. fr., in sicer gre na račun vsake telefonske uprave polovica. Taksa za enoto razgovora med Tržičem in Dunajem pa znaša 3.45 zl. fr., in sicer 1.35 zl. fr. na račun naše, 2.10 pa na račun avstrijske telefonske uprave. — Promet se uveče z 10. t. m.

Narodni poslanec dr. Pivko na predavalni turneji po CSR

Praga, 4. novembra h. Na svoji turneji po Češkoslovaški je imel narodni poslanec dr. Ljudevit Pivko dosedaj predavanja v Olomouci in Brnu. V nedeljo bo dr. Pivko predaval v Pragi. Narodnega poslanca dr. Pivka so povsod izredno lepo sprejeli in njegova predavanja so bila zopet lepe manifestacije jugoslovnsko - češkoslovaške vzajemnosti. Velik del zaslug za uspeh njegovih predavanj imajo tudi JC lige, ki so povsod vzorno organizirale prireditve.

Dr. Marko Leko †

Beograd, 4. novembra p. Po daljšem bolehanju je davi preminil dr. Marko Leko, predsednik glavnega odbora Rdečega križa kraljevine Jugoslavije. Pokojnik je bil širom države znan kot skrajno konflicenten in zelo dober človek. V znak žalovanja so prekinjena predavanja na beograjski univerzi, kjer je bil pokojnik dolgo let profesor in rektor nekdanje Velike šole v Beogradu.

Preglavice zaradi republikanskih proslav na Dunaju

Dunaj, 4. novembra č. Vlada je imela danes dopolne sejo, na kateri se je posvetovala o državnem prazniku in javnih shodih in povorkah, za katere so zahtevali dovoljenje socialisti in narodni socialisti. Seja se je popoldne nadaljevala. Vse kaže, da bo vlada zares kljub prepovedi, ki je sedaj v veljavi, dovolila zborovanja, toda tako, da bodo eni proslavili obletnico ustanovitve republike dopolne, drugi pa popoldne.

Požar na italijanskem letališču

Benetke, 4. novembra s. V delavskih hangarjih Sredozemske letalske družbe na civilnem letališču Nicheliju na Lidu je nastal večerj ponoči požar, ki je uničil dve že nedograjeni dvomotorni letali. Kakor znano, oskrbuje ta družba zračni promet med Benetkami in Dunajem ter Münchenom.

Mladinska vlomilska tolpa v Banjaluki

Banjaluka, 4. novembra č. Policija je aretirala mlado vlomilsko družbo, ki je v zadnjem času strahovala že vse mesto. Vodi jo je kieparski pomočnik Branko Pančič. V družbi je bilo 5 gimnazijcev. Najprej so odnesli z gimnazije skoro vso knjižnico v vrednosti 20.000 Din. Tatvine pa so bili osumljeni celo profesorji. Pozneje so izpraznili blagajno mehaniške tvrdke Hadži-omenpašića, v kateri so našli 1700 Din gotovine. Končno so skušali vlomiti tudi v gledališko garderobo. Pri tem pa so jih iznenadili in vse aretirali.

Bivši Kreugerjev ravnatelj obsojen na leto dni prisilnega dela

Stockholm, 4. novembra s. Pred uradnim sodiščem je bil danes obsojen Kreugerjev ravnatelj S. Muldt na eno leto prisilnega dela zaradi poverbe. Razen tega se je moral obvezati, da bo povrnil Continentala Investment Corporation 375 milijonov fr. frankov.

Hmeljski trg

Zatec, 4. novembra h. Kupčija na hmeljskem trgu se razvija dalje. Povpraševanje je zelo živahno, vendar so kmetje zelo rezervirani. Prodajalo se je po 700 do 1.100 Kč, nekatere kupije so bile sklenjene celo po 1.200 Kč. Glavno zanimanje lastnikov hmelja pa ne velja toliko kupčijam s hmeljem letošnje letine, temveč mnogo bolj vprašanju, ki zadeva važen del češkoslovaškega hmeljarstva in sploh vse gospodarstvo. Hmeljski sindikat je namreč leta 1930, s podporo vlade za državni denar nakupil velike množine takratne letine, da bi povisal povpraševanje in obenem dvignil ceno hmelja. Finančno ministrstvo s'li sedaj, da bi prišel ta hmelj, ki je sedaj v skladiščih v Zatecu, tudi na trg, kar bi naravno zelo znižalo ceno hmelja. Ta okolnost je tudi eden izmed vzrokov, da so cene češkoslovaškega hmelja letos za 50 odstotkov nižje kot cene nemškega hmelja. Trebno se razpravlja o tem, ali naj pride na trg vsa zaloga tega hmelja ali samo najboljše izbrano blago, ali pa naj se vsa zaloga iz leta 1930, zažge.

Waleški princ med brezposelnimi

London, 4. novembra AA. Angleški prastolonaslednik bo v kratkem obiskal razne angleške kraje, kjer vlada največja brezposelnost. Tako bo posetil več mest in krajev na Lancashirskem, kjer se bo predvsem zanimal za ustanove v korist brezposelnih. Pazen tega bo posetil še neka druga središča, kjer so brezposelnosti posleni pri velikih javnih gradnjah. Naposled namerava waleški princ obiskati razne telovadnice in sportne klube.

Ottawski dogovori sprejeti

London, 4. novembra AA. Spodnja zbornica je z 416 glasovi proti 68 glasovom sprejela ottawskie dozovore, ki stavijo takoj v veljavo.

Odobreno od Min. soc. pol. in nar. zdrav. S. Br. 14579 od 19/8. 1932.

Nevaren zločinec na begu

Na prevozu iz mariborske kaznilnice k razpravi v Novem mestu je v Ljubljani pobegnil patrulji zločinec Janez Mrvar

Novo mesto, 4. novembra. Roparski napad na ravnatelja črnomeljske premogovne družbe »Belokrajina«, kateremu sta napadalec odvzela 40.000 Din, bi se moral danes obravnavati pred novomeškim okrožnim sodiščem. Razpravo pa so morali preložiti, ker je eden izmed obeh zločincev pobegnil. Roparski napad na ravnatelja, izvršen 31. avgusta 1925, je bil takrat povod upravičenega razburjenja v vsem črnomeljskem okraju, zlasti zaradi tega, ker pravim storilec nikakor niso mogli priti na sled. Ravnatelj dr. Jurij Novotny je bil tistega dne dvignil pri črnomeljski hranilnici 40.000 Din za izplačo rudarjev. Ko je nesel denar v rudnik »Kanižarica«, sta ga na potu, ki vodi mimo gozda, napadla dva neznanca, oboje rojena z noži in samokresi, ga pobila na tla in mu vzela aktovko z denarjem. Nato sta urno pobegnila v gozd brez sledu, a tudi takrat se je uresničil stari ljudski pregovor, da pride čez sedem let vse na dan. Neka ženska, s katero je imel pokojni Fran Stangl, brat enega izmed obeh napadalcev, v Zagrebu intimno razmerje, je poslala orožništva v Črnomelj anonimno pismo, v katerem je točno navedla imeni obeh napadalcev. Bila sta to leta 1901 v Gotni vasi (občina Šmilhel - Stopiče) rojeni Janez Mrvar in istotam leta 1905 rojeni Anton Stangl.

Tako Mrvar kakor Stangl sta znana zločinska tipa. Anton Stangl je 27. oktobra

1930 vprizoril na domačem skednju znano bitko z orožniki, v kateri pa je bil nevarno ranjen v glavo in je oslepel. Zaradi tega napada in drugih zločinov sta bila Stangl in Mrvar obsojena na večletno ječo. V času, ko so ugotovili, da sta izvršila tudi roparski napad na ravnatelja Novotnega, sta bila že oba v mariborski kaznilnici. Sedaj bi se morala zaradi tega napada zagovarjati pred novomeškim sodiščem. Zato so včeraj oba obtoženca v spremstvu orožnikov odpremili iz Maribora v Novo mesto. V Ljubljano so prišli s popoldanskim vlakom in bi morali z večernim dolencem nadaljevati pot v Novo mesto. Ko so prestopili na dolenciški vlak, se je Mrvarju posrečilo pretrgati verigo, s katero je bil priključen na slepega Stangla. V trenutku je izginil skozi druga vrata vagona in se ponelal med množico. Orožniki so njegov beg sicer takoj opazili, vendar pa ga med množico niso mogli hitro najti. In tako je Mrvar pobegnil v mesto in izginil v temno noč. V Ljubljani je bila takoj alarmirana policija, ki je pričela z zasledovanjem pobeglega zločincea. O njegovem begu so bile obveščene tudi vse orožniške postaje.

V Novo mesto je tako prišel samo slepi Anton Stangl. Ker pa se razprava v odsotnosti Mrvarja ni mogla vršiti, je bila torej odročena in so Stangla danes popoldne odpremili nazaj v mariborsko kaznilnico.

Iz ljubljanskega magistratnega gremija

Sinoči je bila redna seja magistratnega gremija, predsedoval ji je župan dr. Puc. Med drugim je bilo sklenjeno:

Dosedanjemu najemniku hotela »Tivoli« se odpove pogodba; naprosita se socialno-politični in finančni odsek, da proučita, kako bi se ta stavba, ki po vseh dosedanjih izkušnjah ni primerna za gostilniške in hotelske vrhe, preuredi in uporabi za kakšno socialno institucijo mestne občine. Prelovske Elzi se odprda opek pas sveta, ki leži ob Košakovih hiši na Poljanski cesti in je od potresa nezadana, po 200 Din m²; na tej parceli bi lastnica na podlagi prof. Plečnikovih načrtov zgradila dvonadstropno stavbo. Regulacijska črta naj se na tem mestu prilagodi sedanjim stavbnim črti.

Posebna strokovna komisija je pregledala načrte za stopnice pri cerkvi sv. Florijana ter odobrila načrt prof. Plečnika. Stopnišče bo veljalo okrog 34.000 Din; gremij je odobril načrte in proračun.

Trafika na Ambrozevem trgu se odstrani.

Inž. Dukicu se dovoli zgraditi srednji del stavbe v Gajevi ulici za 330 m višje kot je bilo prvotno projektirano.

Stavbni referent je poročal o raznih predizdajah, vpeljavih kanalizacij in drugih manjših stavbnih zadevah samostojne zgradbe so bile dovoljene: Ivani Senica, dvoriščno stanovanjsko poslopje za Bežigrad; Koviču Janku gradnja hiše v kat. občini Sv. Peter, Rodetu Cirilu, za hišo ob Režijanski ulici, Kotniku Bogomilu pa ob Dolenjski cesti. — Stolnemu kapitlju se odobri čez izvršena adaptacija pritličja na Vodnikovem trgu kot provizorji za dobo petih let; po preteku te dobe mora kapitlj predložiti načrte za preureditev cele fasade. — Dr. Obraku Ivanu gremij ni podaljal pred dvema letoma podjeljenega dovoljenja za vilo pod Rožnikom.

Med uporabnimi dovoljenji, ki jih je gremij podelil, bi bilo omeniti dogotovljeno stavbo dr. Pojeta na Cesti na Rožnik, hiša Hranilnice dravske banovine v Igriški ulici, povišano hišo inž. Luckmanna na Erjavčevi cesti, zgradbo fonda za zgradbo železničarskih stanovanj v kapucinskem bregmestju, adaptiranje trgovske lokale Bizjaka v hiši Avgusta Jenka na Gospodarski cesti, hišo dr. Dularja v Ulici Rimsko legije, adaptacije Maksa Hrovatina na Rimski cesti, hiši Franca Perhacca ob Orahovi ulici in Antona Rupnika na Pekovskih njivah; stavba dr. Pavlina ob Levstikovih ulici, hišo Marije Voduške v Bogiščevi ulici ter trinadstropno hišo Frana Melaka na Resljevi cesti.

Novo angleško posojilo

London, 4. novembra AA. Novo angleško posojilo v znesku 300 milijonov je bilo podpisano v treh urah tri četrt. Posojilo je namenjeno izplačilu nekonvertiranega dela 5. odstotnega vojnega posojila. Listi so z novim posojilom in z obdinstvom zelo zadovoljni. Tako piše »Daily Mail«, da je ta poslovna operacija bila izvršena v vpravi fantastično naglico. Vsi razni spekulacije so bili prekrizani.

Konec banjaluškega procesa

Sarajevo, 4. novembra.

Sodišče v Banji Luki je zaključilo dolgotrajno razpravo zaradi krvavega spopada, ki se je zgodil letos 8. aprila v vasi Petoševcu. Od bivšega banjaluškega župana Homzage Husedžinovića so imeli v najemu večje zemljišče oče in sinovi Aljetići, ki so se z lastnikom zemljišča že dolgo pravadali zaradi neklih kršitev najemniške pogodbe. Sodišče je naposled priznalo zemljišče Husedžinoviću, ki si je izposloval tudi puoblastilo, da prežene najemnike.

Navedenega dne so prišli Husedžinovići, njegov sin, neki sorodnik ter najeti delavci v spremstvu sodnih organov v Petoševac, da bi tam prevzeli zemljišče v svojo last. Aljetići so se postavili v bran in na nesrečnem zemljišču je prišlo do krvavega spopada, pri katerem so tudi poklicani orožniki morali rabiti orožje, ker so bili orožniki Aljetići, ki so sicer že prej grozili, da se bodo uprli, po izjavi mnogih prič niso imeli strelnega orožja, dočim so bili nekateri Husedžinovići spremljevalci oboroženi s samokresi. Orožniki so skušali posredovati z lepa, ker pa so bili napadeni od Aljetićevih sinov, so začeli streljati. Na bojišču so obležali trije mrtvi, in sicer stari Dušan Aljetić ter njegova sinova Cvijlo in Gjurja.

Za dolgotrajno razpravo, ki je skušala v prvi vrsti ugotoviti, kdo je povzročil usodni spopad in kdo je vse rabil orožje, se je zanimalo prebivalstvo vse Bosanske Krajine in je bila tudi pri razglasitvi sodbe dvorana večerj napolnjena do zadnjega lučnika. Obsojeni so bili štirje obtoženci, in sicer dva iz Husedžinovića, dva pa iz Aljetićev družbe: lastnik zemljišča, bivši župan Hamzaga je bil oproščen. Naivšia obsoda znaša štiri mesece strogega zapora, druga tri mesece zapora, dva iz Aljetićev družbe pa sta bila obsojena pogojno na manjše zaporne kazni. Sorodniki pri spopadu ubitih Aljetićev bodo morali svoje odškodninske zahteve uveljaviti pred civilnim sodiščem. Zastopniki Aljetićev so enako kakor državni tožitelji zahtevali revizijo procesa.

Vremenska napoved

Zagreška vremenska napoved za danes: Pretežno vedro, oblaki v veliki in srednji višini, bolj topla. — Situacija včerajšnja dne: Nad velikim delom kontinenta prevladuje anticyklon, ki ima svoj center v južni Evropi. Širi se proti vzhodni Nemčiji in Baltiku. Niži pritisk se je pojavil ob vzhodni obali Evrope. Nad severnim Atlantskim oceanom se je formirala močnejša barometrska depresija. Zaradi tega je padel pritisk, porastla temperatura in nastopili južni in zapadni vetrovi. V naši državi je pritisk porastel le na jugu za 0.1 do 2.5 mm, na severu in zlasti na vzhodu je padel za 0.1-3 mm. Temperature so padle lokalno v južnem in gornjem Primorju, drugod so porastle za 1-7 stopinj, posebno v severnih in vzhodnih delih države.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Milo jesensko vreme se bo še držalo; večnoma se jasno.

Odstop Avgusta Zaleskega

Zadnjih šest let, ko je stal na čelu poljske zunanje politike učenjak, državnik in diplomat Zaleski, je treba označiti kot izredno uspešno razdobje v pogledu uveljavljanja Poljske na mednarodnem tističu. Prislovična pridnost, ki je Zaleskemu ostala še iz njegovih profesorjskih let, globoko znanje in poznavanje politike in gospodarstva evropske celine, ki je takisto plod dolgotrajnega resnega študija, in diplomatska okretnost — kakršno se je Zaleski loteval prav vseh problemov poljske zunanje politike, so tri komponente, ki sestavljajo bistvo tega priznanega državnika nove Poljske.

Frankofilsko tradicionalno usmerjenost poljskega naroda je njegov zunanji minister kaj srečno izpolnjeval s svojimi zvezami in poznanstvi v Angliji, kjer je tekmo svojevega študija in profesorjskega delovanja navezal obilo dragocenih stikov, obenem pa je do dobrih proučil Veliko Britanijo, katere politični ustroj in miselnost širokih ljudskih slojev eta ostali Evropi često le premalo znani. Francoska orientacija Poljakov in Zaleskega osebnost, tipično angleška izbrazdeta mu odpirali vrata na stečaj pri Francozih in Angležih, da je v Zenevi ustvaril trdno pozicijo sebi in svojim naslednikom, ko je priporil Poljski skoro stalno mesto v svetu Društva narodov.

Njegova prizadevanja so ves čas z izredno vztrajnostjo ovirali Nemci in kadarkoli je Zaleski upal doseči kako ugodnost za svojo državo, so mu z nemške strani letela pod noge polena. V prvi vrsti v obliki neprestanih priitžb nikdar zadovoljenega nemškega Pomorjanske, Gornje Šlezije in Gdanška. Vendar se je Zaleski izkazal v tej diplomatski guerilji kot vrli bojevnik, ki je vedno znal zavrniti nemško prelopecno v prave meje. Ko so nemški napadi l. 1927, dosegli vrhunec in je nemška gonja zoper »koridore« dosegala znatne uspehe na zapadu, je Zaleski odločno povzdignil svoj glas in brez ovinkov noudaril, naj se Nemci ne nadejajo kake revizije svojih vzhodnih meja v škodo Poljske, ker Poljaki nikakor niso pripravljeni odstoupiti niti pedit svoje zemlje. Med Nemci je kaina zavrnila, Zaleski pa je s svojo neustrašenostjo le dosegel, da so za zapadu začeli proučevati poljsko - nemški problem in plod tega proučevanja je bil, da so se nemške zahteve izkazale za neutemeljene tudi onih kraji, ki so prej oklevali.

V svojem šestletnem delovanju je Zaleski zaključil cel niz prijateljskih in razsodišnih porodb. Brez predsodkov je gledal tudi neznozne odnose do Litve ter je s svojo konciliantno politiko dosegel izdatno zboljšanje napetih razmer s severno republiko, kar se je pokazalo zlasti pred mesecem dni, ko so litovski listi o priliki svojevega državnega praznika prvič opustili svoje običajne napade na Poljsko. Z enako širokogrudnostjo je zrl na vzhod in je porabil prvo priliko, ko so nemški desničarji obrnili pravce svoje politike proti sovjetom, da je tudi tu zasigural poljske meje s pogodbo o nenapadanju, ki bo še to jesen predložena Seimu v ratifikacijo. Morda bi se mu bilo posrečilo, da končno tudi Rumunijo privede do pakta s sovjeti, da ni prišla vmes znana zadeva s Titulescom in sedanja njegova demisijska.

Zaleski se po šestih letih delovanja umi-

Naši kraji in ljudje

V Maribor k slavnostnim prireditvam

Maribor je v zavesti, da pomeni v našem obsejnim narodnem življenju najvažnejšo trdnjavo v nacionalnem, kulturnem in gospodarskem pogledu, priredi letos že poseben »Mariborski teden«, katerega veliki uspeh je nedvomen. Kot nekaj zaživeč tega tedna, nekako v smislu »Ljubljane v jeseni«, pa bo v dneh od 5. do 7. novembra v Mariboru zavalovilo novo življenje na mnogih važnih in zanimivih prireditvah.

Mladi virtuoz Miran Viher

bo nastopil drevi ob 20. na velikem koncertu Učiteljskega pevskega zbora v Mariboru. Koncert, ki se bo jutri ponovil v Celju, bo zaradi skrbne priprave in izvežbanosti nastopajočih nudil obilo glasbenega uživanja.

rednih pod skupnim geslom »Mariborska jesen«. Spored je zelo pester in važen. V omenjenih dneh bodo odprte vsake dan od 8. do 22. sadjarska in vrtnarska razstava ter poskušnja stajarskih vin. V soboto bo ob 20. v uniojski dvorani velik koncert učiteljskega pevskega zbora, v nedeljo pa bo ob 16. svečana proslava sedemdesetletnice prvega slovenskega javnega koncerta v Mariboru s ponovitvijo zgodovinske »Besede«, pri kateri bodo sodelovali moški zbor »Dravec«, »Glasbene Matice«, »Jadrana« in »Maribor« ter solisti Anton Faganel, Ljudmila Vedralova in Avgust Zivko.

Pred 70 leti (5. avgusta 1862) je Čitalnica, ki je bila ustanovljena leto prej, pridrila svojo prvo »besedo«, tako so tedaj po čestnem zgledu imenovali taka kulturna udeleževanja, večer s petjem in deklamacijami. Nastopajoča društva in osebe bodo reproducirale točno programe takih »besed« in zato bomo imeli priložnost slišati marsikatero pesmi iz tihov. Čitalniške dobe, ki so po večini postale miljenke našega naroda.

Za vse te prireditve je prometno ministrstvo dovolilo za dobo od 2. do 12. novembra četrtinsko vožnjo na vseh železnicah. Že zaradi tega vlada za ta koncert veliko zanimanje in se pričakuje, da bodo deželani in ostali gostje uporabili to priliko in se v velikem številu udeležili slavnosti, ki obeta biti res veličastna.

»Domača vzgoja«

Maribor, 4. novembra. Živimo v dobi, ko se porajajo nove oblike mišljenja in življenja. Na vseh področjih stojajo v osrednje problemi, ki skušajo človeštvo odvrniti od pretečega gospodarskega in kulturnega poloma. Opazamo neko beganje po labirintu, v katerega nas je zapel razvoj napredka, ki je tako rekoč že »nemotivirani svoje mojstre« in jim obumno zrasel čez glavo...

Ali se lahko snlohamo na srečno bodočnost naše mladine? Tako in enaka vprašanja si stavijo danes starši in poklicni vzgojitelji. Vzlic vsem gostim oblakom prihaja božanje pri do tistega toplega, ozdravljajočega sonca, ki nam je tako potrebno!

Zlasti šolska vzgoja je v zadnjih letih krenila na pota, ki se zelo približujejo sodobnim sorenmenjenim gospodarskim in kulturnim razmeram. Vsi dobro čutimo, da nam ne manjka šolanih ljudi, pogrešamo le take, ki so dobro vzgojeni, značajni, polni iniciativnosti in zaupanja in v lastne tvorne sile. »Nova šola« hoče to vpoštevati, zato so na delu poborniki, ki so preusmeritev šole učilnice v šolo - delavnico že več ali manj izvedli. Ne več snov, marveč otrok je postal izhodišče vsega udejstvovanja.

Izkušnje vzgojiteljev kažejo, da domača

vzgoja ni vedno v skladu s prizadevanji novodobnih učiteljev: največkrat je brez smotra in smisla, slučajnostna in prilagodljiva, časih tudi docela zanemarjena.

Med šolo in domom zija prepad, ki ga je težko premostiti. Šola naj gradi na domači vzgoji, ki pa je neusmerjena in si ne zna pomagati. In vendar bi bilo vzajemno spoznavanje sodobne vzgoje v interesu staršev, učiteljev in otrok.

Mariborska Pedagoška centrala je že leta 1925 priredila javni pedagoški teden pod geslom »Šolska reforma«, leto pozneje pa enakega s temo »Mladinska psihologija«. Letos si je izbrala teden v znamenju »Domače vzgoje«, ki se bo obravnavala od 7. do 12. novembra v kazinski dvorani. Predavanja bodo dnevno ob 20. in bodo dostopna vsem, ki se zanimajo za vzgojno vprašanja.

Uvodno predavanje dr. Jeraja je posvečeno spominu A. M. Slomška in njegovemu prizadevanju za družinsko vzgojo v takratnih razmerah. Drugi večer je namenjen nazornemu razgovoru o domu in šoli z ozirom na sodobno vzgojstvo. To bo prvo predavanje v obliki dialoga v Mariboru. Takšna podajanja so v drugih inozemskih mestih postala že zelo priljubljena, zlasti si jih je osvojil radio. Razgovorjala se bosta učitelj E. Vranc iz Studenca in J. Gram-povčan, železniški uradnik iz Beograda. Tretji in četrti večer bosta posvečena praktični vzgoji težko vzgojljivih otrok. Zelo aktualno snov podata eblastni šolski nadzornik v pokoji M. Senkovič in učiteljica Stupanova. Peti večer bo predaval prof. Zimbrek o sodobni vzgoji in mladostniku, kar bo posebno zanimalo starše naše dijaške mladine. Zadnje predavanje bo pokazalo pota k izboljšanju potom samovzgoje staršev (strokovni učitelj Fran Martinc).

Pedagoški teden v Mariboru je zdrav pojav pedagoškega optimizma, ki nad našo mladino ni obupal. Nedvomno bo jasnost pokazala ono zanimanje, ki ga prizidejtelji sa svoja idealna prizadevanja v polni meri zaizjijo.

Pedagoški teden v Mariboru je zdrav pojav pedagoškega optimizma, ki nad našo mladino ni obupal. Nedvomno bo jasnost pokazala ono zanimanje, ki ga prizidejtelji sa svoja idealna prizadevanja v polni meri zaizjijo.

Lillian Harvey
Willy Fritsch
Willi Forst

Danes premiera ob 4., 7/8. in 10/10.

3 zvezde

filmskega neba v prekrasni Ufni opereti

Plavi sen

Nov UFIN zvočni tehnik
Predprodaja vstopnic od 11. do 14/13.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124.

Ljubavna zgodba dveh čistilcev oken in ene dražestne plavalaske.

Muzika in šlagerji slovitega komponista WERNERJA R. HAYMANNA.

Za smeh skrbi Paul Hörbiger

Nove zgodovinske najdbe v Ptuj

Starorimski kamen, posvečen vinskima bogovoma — Dobro ohranjen hodnik iz opeke in ostanek žrtvenika

Ptuj, 4. novembra.

Ptuj in okolica hranita v zemlji mnogo dragocenih zgodovinskih zakladov, od katerih so jih že mnogo izkopali in prenesli v naš muzej. Pretekli mesec je naš muzej zopet obogatel za en zaklad. Poročali smo že, da so delavci, ki so zaposleni s preurejanjem novega živilskega trga, na prostoru, kjer je nekoč stala tako zvana mala vojašnica, med Miklošičovo cesto in Slomškovo ulico našli na rimski spominski kamen iz pohorskega marmorja, ki je še zelo dobro ohranjen in ima naslednji napis:

LIBERO - ET - LIBERAE
SACRVM
L - VALERIVS - VERVS
DEC - COL - POET
PRAEF - FABR - QVAEST
AEDIL - PONTIF
IVIR - I - D.

Napraviti je dal spominski kamen, kakor so ugotovili arheologi, Valerius Verus, ki je takrat zavezal v starem Petoviu važna mesta kot decurio petovijske kolonije (občinski svetovalec), dalje praefectus fabrum (pobočnik vrhovnega poveljnika), quaestor (mestni blagajniški uradnik), aedil (poverjen z nadzorstvom varnostne in tržne straže), pontifex (opravljal tudi duhovniške posle) in naposled kot duovir (duumvir) iure dicundo (eden obeh najvišjih magistratnih uradnikov, katerima je bilo poverjeno nadzorstvo nad vsa mestno upravo, ter sočlan dvočlanskega sodnega kolegija). Iz vsega se sklepa, da je bil kamen postavljen v drugem ali tretjem stoletju po Kristusu v čast bogovoma Libru (Dionysos) in Liberu, ki sta bila zaščitnika vinogradništva in sta se vedno slavnostno proslavljala ob »rgatvi«.

Nedaleč od kamna so pri nadaljnjem kopanju našli na še zelo dobro ohranjen

Pri poapnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množice »Franz Josefov« vode iz trebljenje črevesa brez hudega pritiska. Cenjeni učenci na klinikah za notranjo medicino so dosleli celo pri polstransko ohromelih s »Franz Josefov« grenčico najboljši uspehi pri iztrebljanju črevesa. »Franz Josefov« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

Kavkaz in njegove gore

Vtorek ob 20. bo predaval v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani dunajski veletrist Hans Slezak o svojih curah v Kavkazu.

Kavkaz je tako rekoč v teoriji in praksi m d Slovenci malo poznano govorje. V prvih letnikih »Planinskega Vestnika« je objavil Ljudovít Stianý, naš znani popotnik in planinec, zanimive članke o svojem potovanju v tistih krajih. Tudi Radivoj Peterlin - Petruska je na svojih pohodih po Rusiji prišel v Kavkaz in napisal nekaj spominov na tista potovanja. Večjih alpinističnih podjetij pa Slovenci in Jugoslovenci v tem velegorju še nismo zasnovali. Pač pa so zlasti Rusi, Nemci in Angleži že pred vojno izvedli znamenite alpinistične dvigove po Kavkazu, katerega najvišji vrhovi presegajo višino 5000 m. Tako po lepoti svojih oblik, kakor po težkih alpinističnih problemih kavkaške gore prav nič ne zaostajajo za Alpami, nasprotno jih še celo nadkrijujejo v marsikaterem pogledu, tako zlasti po močnostih svojih ledenikov, divji nedotakljivi gorske prirode in zanimivosti prebivalstva in rastlinstva.

Dunajski in monakovski Nemci so po vojni izvršili že več pohodov v kavkaške gore. Hans Slezak, ki nam bo v torek predaval v Ljubljani, je izvedel svoje ture v družbi tovariša in z denarno pomočjo Nem-

nje postaviti na nove temelje. Današnji sistem se je po vsej verjetnosti preživel in je treba najti novega.

Na našem koncertnem podiju smo mogli pozdraviti pevsko društvo »Stevan Mokranjac« iz Bitolia, ki ga je dirigiral vojaški kapelnik Ivan Grđić. Če bi presojali ta zbor s strogega kritičnega stališa, bi lahko marsikaj pripomnili. Tako pa se samo zadovoljujemo s konstatacijo, da je delovanje tega pevskega društva prav prikopno in v izvestnem pravcu vredno vse hvale.

Jugoslav.-češkoslovaška liga je priredila za 28. oktober tudi v Zagrebu slavnosten koncert. Otvoril ga je prof. Antun Dobronić z uvodno besedo o češki glasbi. Nastopila je naša vrla pianistka Antonija Geiger-Eichthornova, ki je s svojo znano virtuoznostjo zadivila občinstvo. Vrh tega je sodeloval naš slavniti zagrebski kvartet, ki je na svojih zadnjih inozemskih turnejah pridružil starim lovoričim še nove. Koncert je imel visok umetniški značaj.

Zanimivo umetniško osebnost smo spoznali v Rusu Viktorju Henkinu, ki nam je bil v petih skupinah prikazal pesmi dvornege norca, pa eizanske, židovske, ukrajinske in kavkaške pesmi. Henkin je mojster v potajanju drobnih prizorov in vsaka pesmica se v njegovi interpretaciji izpremeni v majhno dramo ali komedijo. Njegove kreacije kažejo prave hudočestveniske odlike. Ena umetnikovih najmočnejših strani pa je njegova mnogostranost, ki mu omogoča, da se

škega in Avstrijskega planinskega društva, ki radodarno podpira taka podjetja svojih članov v tujih alpskih področjih. Njegovo potovanje je trajalo v celoti sedem tednov, od tega je bil pet tednov samo v gorah. V tem času se mu je posrečilo, da je v dveh skupinah kavkaškega pogorja izvedel nove ture ter se povzpel na deset vrhov, na katere do tedaj še ni stopila noga turista. Poleg tega se je prvi v družbi svojega tovariša prismočal na Elbrus (5.629 m), najvišjo goro Kavkaza.

Hans Slezak je med Nemci kljub svoji mladosti (rojen 1903.) že precej znan alpinist. Pod vodstvom znanega turista dvornega svetnika Pichla se je večkrat že od rane mladosti v alpinizmu ter v teku let prehodil in preplezal celo vrsto znamenitih gor in gorskih skupin v Avstriji, Švici in Franciji. V vzhodnih Alpah je izvršil okrog 25 prvenstvenih tur in raznovrstne znamenite vzpone, tako zlasti na južno steno Dachsteina (Steinerjeva smer) in na vzhodno steno Fleischbanna, razne težke ture na Langkofel, Guglia di Brenta, kakor tudi številne ture v Ortlerjevi skupini, v Karnskih Alpah, Waliskih (Breithorn severna stena) in drugih. — Pričakujemo z zanimanjem g. Slezaka in njegovo predavanje. Sloves Kavkaza in njegovih divjih gor kakor tudi predavateljevo ime nam jamčijo, da bo večer zanimiv in prijeten.

Smrt nekdanjega zaščitnika balkanskih Slovanov

Beograd, 4. novembra.

Na beograjski kliniki profesorja dr. Ignjatovskega je umrl včeraj bivši ruski konzul v Skoplju Viktor Maškov, star 72 let. Pokojni Maškov je bil velik dobrotnik in zaščitnik Slovanov na Balkanu. V mlajših letih je bil član ruske carske vojske in se je udeležil vseh ruskih ekspedicij na Balkanu. Ko je izstopil iz vojske, je bil zaradi svojega temeljitega poznavanja balkanskih in orientalskih razmer prideljen zunanjemu ministrstvu. Kmalu je postal tajnik konzulata v Bagdadu, potem pa je bil premeščen kot podkonzul v Prizren in v Skoplje.

V Skoplju je postal leta 1903 vodja ruskega konzulata. V dobi svojega službovanja v Skoplju je mnogo koristil jugoslovenskemu življu pod turškim jarmom. Bil je njegov požrtvovalni prijatelj in je mnogo vplival tudi na rusko zunanjo politiko v korist balkanskih Slovanov. Iz Skoplja je bil spet premeščen v Bagdad, kjer pa je zapustil državno službo in se posvetil žurnalistiki. Do začetka svetovne vojne je deloval v Carigradu kot dopisnik največjega ruskega lista »Novo Vreme«.

Trije pred tremi sodniki

Ljubljana, 4. novembra.

Pred malim senatom. V dvorano pošila jesensko sonce tople žarke in vabi v svobodo. Pred sodnike je prvi stopil 34-letni pekovski pomočnik France Pravi, da je že dalj časa brez stalnega bivališča. 15. septembra je izpred Gajevega hrama odpeljal Josipu Čarmanu, ki je prišel tja na kosilo, okoli 700 Din vredno kolo. Pred sodniki je molčal in samo priklimal. S kolesom se je odpeljal iz Ljubljane proti Vranskemu in dalje v Celje, kjer so ga v začetku oktobra prijeli. Čarman je kolo dobil vrnjeno, toda France je bil zaradi te tativne obsojen na 5 mesecev strogega zapora in v izpubo častnih državljanških pravic za dve leti. Sodbo je brez protesta sprejel in takoj nastopil kazen.

Druga razprava je v pol ure odkrila veliko tragedijo kmečkega dekleta, ki je šlo od doma za kruhom. Tam v Novem mestu se je mlada Josipina seznanila z nekim fantom in razmerje ni ostalo brez vidnih posledic. Fant jo je zapustil in se napotil v širn svet, Josipina pa je prišla v Ljubljano, kjer je dobila mesto služkinje pri neki rodbini na periferiji mesta. 3. maja zgodaj zjutraj je cerkovnik frančiškanske cerkve v Šiški našel ob zidu nekaj dni starega neboljenčeka, zavitega v raztrgane cunje z

listkom: »Krstite ga, oddajte ga, jaz ga ne morem rediti!« Josipina se je morala danes zagovarjati zaradi izpostavitve rojenke in hkrati zaradi tega, ker je v poselski knjižnici ponaredila rojstno listino 1901. v 1902. Josipina je vse odkrito priznala. Iz spisov, ki jih je nato predsednik čital, je bila očitna vsa žalostna usoda kmečkega dekleta. Senat je dekle popolnoma oprostil, tako zaradi otroka, ki je sedaj v oskrbi Dečjega doma, kakor tudi zaradi tiste letnice.

Naposled je prišel pred sodnike 30letni potepinec Viktor iz kamniške okolice. Poleti je ukradel posestnici Mariji Keršičev na Mlaki pri Kamniku 1500 Din gotovine, svoji sestri Mari kolo, vredno 1000 Din, in mesarskemu pomočniku Martinu Javorniku v Ljubljani listino z 2470 Din gotovine. Napotil se je na daljšo turnejo proti Sušaku in preživel z ukradenim denarjem lepe dneve na rivieri. Slednjič so ga privleli v zapore deželnega sodišča ljubljanskega. Ze prej ga je policija zasledovala, ker se je vračal v Ljubljano, čeprav je bil izgnan za pet let zaradi potepuštva. Viktor Juhant je vse prostodolno priznal in so ga obsodili na 2 leti roboje in v izgubo častnih državljanških pravic za 3 leta.

Požar v Pilistanju

Pilistanj, 4. novembra.

V noči na včeraj okrog 1. ure je začelo goriti pri posestniku Mihaelu Teržanu v Bistrici, občina Zagorje. Požar je prvi opazil neki sosed, ki je takoj alarmiral domače. Vnelo se je gospodarsko poslopje, na katerem je bil spravljn ves letošnji pridelek sena. Poleg tega je zgorela čisto nova mlatinica, nekaj gospodarskih strojev (plug, osipalnik itd.) in osem ovac, ki jih ni bilo mogoče rešiti. Sosedje so delali z največjim naporom, da so rešili, kar je bilo mogoče rešiti, in da so zabranili, da se požar ni razširil, kajti v neposredni bližini stoji hlev in kozolec krita s slamo, malo dalje pa stanovanjska hiša.

Med tem časom je poslal gospodar blanca v Pilistanj, da je poklical na pomoč gasilce, ki so takoj pohiteli na kraj nesreče in ogenj ugasili.

Sumi se, da je ogenj zanetil neki postopac. Preteklo nedeljo se je namreč zdelal pri imenovanju posestniku starejši brezposeln človek, menda Hrvat, ki je prošil za hrano, ki jo je tudi prejel. Ko je šel včeraj zjutraj Teržanov hlapec Karel Černiš klicat gasilce, je videl ob neki koči sedečega na tramu dotičnega brezposelnika. Ko ga je tuje vprašal v hrvaščini, kam gre, je hlapec odgovoril, da v Lesično po gasilce. Tuje je še klical za njim, naj počaka. Ker se pa hlapec ni dal motiti, mu je neznanec začel groziti. Ali je omenjeni tuje požealec ali ne, bo morda razkrila preiskava. Pogorelec trpi občutno škodo, ki je le delno krita z zavarovalnico.

Nepričakovano bogastvo ruskega emigranta

Beograd, 4. novembra.

Ruski emigrant Mihael Nikolajevič Bardigin, ki je bil nekdanji eden izmed največjih boevatnov Južne Rusije, je posodil v začetku ruske revolucije tedanji srbski ministri 300.000 rubljev pod pogojem, da mu bo misija posojilo vrnila v Odesi. Ko je misija iz Moskve prišla v Odeso, pa Bardigina ni bilo tam, ker se je že poprej umaknil pred boljševiki.

Po nekaj letih je prišel Bardigin brez vseh sredstev v Jugoslavijo in je vložil tožbo za vrnitev 300.000 zlatih rubljev. Tožil je našo državno upravo, češ, da je ona kot likvidator nekdanje srbske misije odgovorna za ta dolg. Bardigin je pri sodišču zmagal, prišlo pa je do novih razprav, da bi se ugotovilo, po kakih prilikah ni bil se računali in vrnil nekdanji ruski rublji. Ugotovilo se je, naj se dolg izplača po kurzu švedske krone in ker je tudi kasacijsko sodišče potrdilo razsodbo v korist ruskega begunca Bardigina, je dobil ta od naše države izplačano lepo vsoto 2.700.000 Din.

je sodobni francoski komediograf Georges Delancey. Nato bo prišla na vrsto komedija »Moderna Pepeljka«, delo Barry Connors. Zanimiva premiera se nam obeta z dramatsko kroniko iz dobe ilirskega preporoda v Bosni »Jukičev zavjet«. Ta komad je spisal znani književnik in dramaturg sarajevskega gledališča Borivoje Jevtić. Obetajo nam tudi Shakespearjeva »Macbet« in Zolaieva »Therese Raquin«.

Ziga Hirscher.

Nova glasbena revija »Zvuk«

Prejeli smo prvo številko na tem mestu že napovedanega glasbenega časopisa »Zvuk«, ki je prišel izhajati v Beogradu v redakciji ge. Stane Ribnikarjeve. Po svoji okusni opremi, ki ima vprav reprezentativen značaj, nas »Zvuk« prijetno preseneti. Druga njegova vrednost je, da je celotno tiskano v latinici. Tretja nemala odlika te nove revije pa je to, da obeta postati centralno glasilo glasbenega življenja v Jugoslaviji. Sotrudniškemu krogu »Zvuk« so namreč pristopili naši najodličnejši glasbeni teoretiki in praktiki, skladatelji in kritiki, kakor jih doslej še ni združila nobena jugoslovenska revija. Tako so izmed Slovencev zastopani M. Bravničar, A. Lajovic, Slavko Osterc, Mirko Polić, L. M. Škerjanc in dr. Danilo Svava.

V uvodu prve številke štimamo programatično izjavo novega časopisa. Izjavo se obrača zoper lariparlantno izoliranost glasbe in glasbenika v današnji družbi ter naglašajo potrebo, da tudi glasbeniki, opredelje svoje

KULTURNI PREGLED

Zagrebsko pismo

Zagreb, 2. novembra.

Kriza je tudi koncertnemu življenju vtisnila svoj pečat. Zašlo je v očito stagnacijo, a tisti sporadični poskusi, ki se še pojavljajo, potekajo pred napol prazno dvorano. Najžalostnejše pa je to, da v gledalni bodočnosti zmanjka iščeš kakšno verjetnost preokreta na bolje. Koncertno življenje propada. Ali pa je to morda samo prehod k nekemu drugemu, boljšemu sistemu? Ni namreč dvoma, da se je občinstvo navečalo koncertov, ki so mu na njih vsi pianisti in goslači stregli vedno s istimi rešmi, izvežmi neznatne spremembe, katerih občinstvo ni niti opazilo. Večno prekuhavana duševna hrana mora naposled povzročiti naveličanost.

Tudi umetniki sami so v tem pogledu mnogo grešili, ker so posvečali največjo pozornost vedno le samim sebi, poudarjali samo svoje osebne odlike — bodisi tehnične, bodisi muzikalne — in so pri tem pozabili, da mora umetnik pred vsem drugim služiti samo svoji umetnosti. Tako se je zgodilo, da smo v isti sezoni nekajkrat slišali Schumannove »Simfonične etude«, Beethovne sonate (kajpak zopet ponajveč iste, med številom 4—6) in nekatere Chopinove skladbe. Ta »racionalizacija« programa je morala ustvariti apatijo in do te je zdel, kakor vse kaže, res prišlo. Občinstva že da-

nes ne zanima, ali ta in ta umetnik daje na nekem mestu ta ali oni odtonek in ali oni drugi umetniški dajanje na istem mestu povsem drugačno nianso. Vse to dandanes ni več važno za občinstvo. A s takimi rešmi so se bavili samo resnično veliki umetniki. Mlajši umetniki so delali to napako, da so uvrščali v svoje koncertne programe ona ista dela, ki smo jih slišali na koncertih največjih umetnikov. Tako se je mlad umetnik hotel ali nehoti izločiti primerjavi, pri čemer se je tehnična skoraj vedno povešila na stran onega starejšega, izkušenejšega in že priznanega umetnika.

Nemara je v teh, le mimogrede zapisanih vrsticah eden izmed mnogih razlogov sedanje koncertne krize. Kajpak, tudi radio je prispeval dobršen del. Ta najenzonacionalnejši izum našega stoletja prinaša vsakemu človeku vsak dan mnogo glasbe naravnost domov. Kdo bo tedaj — postavivno: ob dežju in burji — šel na koncert in plačal še vstopnico, če lahko posluša to delo na primer iz Berlina, kjer ga izvaja kak znanenit umetnik? In vrhu tega se mu ni treba posebej oblačiti za koncert niti zapustiti stanovanja; lahko udobno leži doma in kadl svojo pipo. Spričo take udobnosti preneha pri sodobnem razvijanju in površnem človeku modrovanje, da je neposredna in živa glasba vendarle vse kaj drugega od mehnične, ki jo posreduje elektrika. Zdi se tedaj, da se bo moralo vse koncertno življe-

Zimsko sadje

kupite zelo ugodno
na Sadnem sejmu na
Velesajmu
OD 5. DO 7. NOVEMBRA

Domače vesti

• **Odklikovanja.** Odklikovani so: veterinarski inspektor v pokojni in senator dr. Janjo Rajar in načelnik oddelka za veterinarstvo Anton Korošec z redom jugoslovenske krone 3 stopnje, veterinarski inspektor Alojzij Pavlin z redom sv. Save 3. stopnje, višji veterinarski svetnik v pokojni Franjo Pirnat pa z redom sv. Save 4. stopnje.

• **Francosko odklikovanje** jugoslovenskega gledališkega igralca. Ob priki proslave petdesetletnice njegovega gledališkega delovanja na zagrebškem gledališču je francoska vlada odklikovala odličnega gledališkega umetnika Dragotina Preudenrecha s tem, da ga imenujevala za oficirja javne proslave. Odklikovanje (zlata palma) mu je bilo predvčeršnjim izročeno v francoskem konzulatu.

TEOKAROVIC

Zopet stare nizke cene!

Došlo je:

sveže blago za zimsko suknje in velika množina pletilne volne v vseh barvah.

Na drobno in debelo!

Magacin tovarne — Gradišče 4

• **Vojaške vesti.** S kraljevim ukazom je kapetan korvete Mate Marušić imenovan za komandanta monitorja »Suve«, kapetan korvete Anton Debevec pa za komandanta monitorja »Moravec«, oboje svoje redne službe. Razrešeni pa so komandant monitorja »Vardarja« kapetan korvete Anton Debevec, kapetan korvete Mate Marušić, doslej komandant monitorja »Moravec«, ter poročnik bojnega broda 1. razreda Zdenko Papež ter stavljen na razpoložanje ministru vojske in mornarice.

• **Izpremembe v državni službi.** Dosedanji sreski načelnik v Samoboru dr. Ivan Seneković je imenovan za sreskega načelnika v Novi Gradski, dosedanj višji policijski komisar pri predstojništvu mestne policije v Mariboru Ivan Zetković za sreskega načelnika v Koprivnici, dosedanj policijsko-upravni tajnik pri banki v Zagrebu Franc Verbić pa za politično upravnega tajnika pri banki v Ljubljani. Sodnik Josip Pfeifer je iz Kranja premeščen na Brdo, Josip Podboj pa je imenovan za sodniškega pripravnika pri delnem sodišču v Ljubljani.

• **Iz sodnopostaršinske službe.** Premeščeni so: sodna služiteljka Jakob Fras iz Mokronoga v Slovenjgradec in Vinko Januška iz Slovenjgradca v Mokronog, dnevničarka Martina Kopušarjeva iz Radovljice v Kamnik in Mara Novakova, zvančnica iz Kamnika k okrajnemu sodišču v Maribor. Imenovan je za zvančnico v Radovljici Niko Trstenjak, doslej dnevničar pri višjem delnem sodišču v Ljubljani. Dnevničar služitelj France Marolt je dodeljen iz Mokronoga k okrajnemu sodišču v Radovljici.

• **Promocija.** G. Lojze Kiauta, sin poselnika iz Postojne, je napravil na trgovski visoki šoli v Trstu s pravim dobrom uspehom doktorski izpit iz trgovinskih ved.

• **Dva nova inženjerja-arhitektov.** Včeraj sta diplomirala na arhitekturnem oddelku

Ljubljanske tehnike Milan Sever in gospodinja Gizela Šukljotova, oboje iz šole prof. Plečnika.

• **Kongres narodnih delavskih sindikatov.** Uprava državnih monopolov, industrijski oddelek, je izdala odlok, po katerem se dovoljuje delegatom za kongres jugoslovenskih narodnih delavskih sindikatov, ki se bo vršil 20. in 21. t. m., odsotnost za oboje kongresna dneva in za čas, potreben za vožnjo tja in nazaj. Prizadete ustanove bodo dale delegatom po zahtevi tudi predujme do 200 Din po zaslužku. Prav tako je ministrstvo za gozdove in rudnike izdalo odlok, da se delegatom za ta kongres dovolji odsotnost za čas 19., 20. in 22. t. m. Obenem se dovoljuje delegatom zaslužkom primerni predujmi. Za čas odsotnosti delegat, nimajo pravice do mezd. V obeh primerih velja to seveda le za delavce, uslužbene v podjetjih uprave državnih monopolov in ministrstva za gozdove in rudnike.

• **Vsi piloti bivačji v dravski banovini.** naj nemudoma javijo svoj pasov zaradi dodelitve novih diplom in treninga na oblastni odbor Aerokluba Ljubljana, Gradišče. Priložit je treba 10 Din v znak.

• **Natečaj za gradbene inženjerje.** Na državni tehniški srednji šoli v Novem Sadu sta razpisani dve mesti gradbenih inženjerjev s plačama po uradniški zakon. Opremljene prošnje sprejema do 10. t. m. ravnateljstvo omenjene šole.

• **Smrt bivšega črnogorskega ministra.** slega predsednika. V Ercegovcu v Boki Kotorski je v visoki starosti 88 let umrl bivši črnogorski ministar predsednik dr. Lazar Tomanović, znan pisatelj in historik. V zadnjem času je sestavljal spomine iz svojega življenja. Položil so ga v rodniško grobnico v znanem samostanu Savini.

• **Slovenski kroček na Dunaju.** Petletnica obstoja bo slavil Slovenski kroček na Dunaju v nedeljo v Fuchsovega hotelu, XV. Mariahilferstrasse 138, ob 20.

• **Zračna družba Osijeka z Zagrebom in Beogradom.** Družba »Aeropute« je mestnemu županstvu v Osijeku izročila predlog za upostavo zračnega prometa med Osijekom, Zagrebom in Beogradom. Promet naj bi se vršil z avijoni, ki bi mogli sprejeti dva ali tri potnike. Vožnja od Zagreba do Osijeka bi trajala poluradno uro. Takša za dve osebi bi znašala 460, za tri osebe pa 600 Din. Vožnja od Osijeka do Beograda bi trajala eno uro.

• **Avionski poštni promet je od 1. t. m.** ustavljen za vse avionske poštne pošiljke vseh evropskih držav.

• **Projektiranje stavbnih načrtov.** Pod tem naslovom so približno dne 18. oktobra ljubljanski dnevnik notico, v kateri je med drugim rečeno, da je gradbeni minister na podlagi čl. 1. zakona o ustroju gradbenega ministrstva in njegove zunanje službe odredil, da smejo načrte in statične proračune v krajih, kjer ni pooblaščenih inženjerjev, napraviti in jih kot projektant podpisati državni in banovinski inženjerji ter arhitekti v tehničnih oddelkih in sreskih načelnikih ter da smejo podpisati za manjša popravila, za katera so potrebne le skice, pooblašeni mojstri, ki ta dela izvrše. Vsebinske note ni točna in je pomanjkljiva, ker ni popolnoma v skladu s § 46. odstavka (2) obrtnega zakona iz leta 1931, ki pravi, da so zidarski mojstri upravičeni, sestavljati in podpisovati po poslih, ki spadajo v njih področje, načrte, proračune in obratne za ona dela, ki jih izvajajo v smislu tega zakona. Iz § 42. citiranega zakona pa je razvidno, katera dela in gradbe — ne morda manjša popravila — smejo zidarski mojstri izvajati. (Strokovna zadruga zidarskih mojstrov in studentov je v Ljubljani.)

• **Voja na protinikotinu.** Zanimivo ako je so pričeli zagrebški nekadič. Napovedali so vojno proti kadilcem. To vojno imenujejo križarsko vojno proti tobaku. Nekadič so te dni osnovali svoje društvo pod imenom Zbor nepušača, kateremu je

ČAJANKA

trgovskih in privatnih nameščencev
JE DANES V KAZINSKI DVORANI.
Društvo zas. in avt. nam. v Ljubljani

**K Slamiču kdor hodi stalno,
se izreka prav pohvalno.
Rad potrdi, rad prikima:
Vse pri Slamiču je prima!**

Letošnje češkoslovaške državne nagrade

Kakor vsako leto, je češkoslovaški prosvetni minister tudi letos podelil za 28. oktobra državne nagrade književnikom, igralcem in glasbenikom, ki jih je predlagala posebna jurija.

Letos so bili za literaturo nagrajeni: František Halas za pesniško zbirko »Tvář«, Marija Majerjeva za roman »Prebrada« in Ivan Stodola za dramo »Kralj Světopluka«.

František Halas je subtilen pesnik moderne smeri. O nagrajenemu romanu Marije Majerjeve »Prebrada« je v »Jutru« pisal naš praški sodnik dr. Josef Knipal že tedaj, ko je izšel. »Prebrada« je roman, ki v okviru velike tehnične stavbe opisane s tehničnim znanjem in stopnjevanje z vrsto močnih poglavij, obravnava vprašanje socialne revolucije. Vsa kritika, tudi ona, ki je opazila v spisu Marije Majerjeve izvestno tendenčnost, je priznala romanu literarno vrednost.

Dramatski pisatelj dr. Ivan Stodola je Slovaka in njegova drama »Světopluk« je napisana slovaško. Letos so jo uprizorili z lepim uspehom v Prazi. Spada v vrsto pisateljev srednje generacije. Pisal je že osem gledaliških komadov, izmed katerih je drama o kralju Svatopluku najmočnejša. V nji so kljub zgodovinskemu motivu krepke slu-

svrha, da sofi družabnost med nekadič ter da proti kadilcem zavzame borbeno stališče. Na skupščini je bil izvoljen akcijski odbor, kateremu je poverjena naloga, da sestavi društvena pravila ter jih predloži prihodnji glavni skupščini.

• **Ugotovitev.** Dr. Rudolf Steinmetz-Sorodolski nas naproša ugotoviti, da ga je društvo stanovanijskih najemnikov za dravsko banovino izvolilo za častnega predsednika brez njegovega znanja in pristanka. Te funkcije ni sprejel, pač se je pa društvu za prijaznost pismeno zahvalil.

• **Orjaški goban.** Učenka Milka Ramškova pri Sv. Katarini nad Trbovljem je našla 1. t. m. v ondnotnih gozdih užjimi goban (jur), ki je tehtal 1 kg 16 dkg. Goban je prinesla domačemu šolskemu upravitelju, ki ga je stehal in fotografiral. Orjaška goba je bila popolnoma zdrava in jedra.

Ali potrebujete čistilno sredstvo?

Zgodaj jutraj dosežete normalno lahkotno izčiščenje. Če vzamete prejšnji večer 2-3 dražljive ARTIN. Dobite se v vseh lekarnah. Vsebinska škatlica po Din 8—

zadostuje za 4 do 6 krat.

Odobreno od Ministar. soc. politike in narodnega zdravja San. oddel. S. Br. 12538 od 12. julija 1932.

• **Karlovčanke varčujejo.** Zaradi občutne krize so v Karlovcu tamkajšnje dame soglasno sklenile, da se bodo vseh zabav in prireditelj v tej sezoni udeleževale v eni in isti toaleti.

• **V Dalmaciji se je podražil kruh.** Kakor poročajo iz Splita, se je tamkaj podražil kruh za 50 par pri kilogramu. Sedaj stane črn kruh 3 Din in bel 4 Din. Polbelega kruha pa ne pečejo več.

Mederne gimnske plašče

v veliki izbiri in po najnižjih cenah dobite

pri **Elite**

damska in moška konfekcija

Ljubljana, Prešernova ulica 7

• **Živinski sejem v Prelogu dovoljen.** V preloškem srezu sta dolgo časa razsajali med govejo živino silnava in parkljevka. Te dni pa je inspektor veterinarskega oddelka sav ban. uprave pregledal obnem s sreskimi veterinarji vso živino in hleve in izdal odlok, da preventivne mere proti širjenju bolezni niso več potrebne. Izdano je bilo tudi dovoljenje, da se sme 8. t. m. v Prelogu vršiti veliki letni sejem za živino in za blago. Na sejmu se pričakuje velik promet, zlasti ker ni bilo v Prelogu že 6 mesecev nikakega sejma.

• **Zagrebna smrt tihotapca.** Pod to oznako smo objavili v številki z dne 21. julija 1. t. v. da se je posrečilo orožnikom pri Sv. Ani nad Trščem po dolgotrajnem zasledovanju prijeti 4 tihotapce, ki so osumljeni, da so pred štirimi leti oropali in strogolavili v prepad 20-letnega hlapca Janeza Tomaziča, ki da je tudi tihotapci in so skupno z njim, ko so ga bili srečali, nadaljevali svojo opasno pot. Ko da so prišli na veliko soboto 7. aprila na vrh Kosute, da so se na tihotapci stezi ustavili in baje tu preiskali Tomaziču obleko, mu pobrali ves denar in ga sunili v prepad. Proti tem osumljenim uvedena kazenska preiskava pa je dognala, da je sum proti njim bil docela neupravičen in neutemeljen, da jih ne zadene niti najmanjša krivda na smrti Janeza Tomaziča, ki se je sam ponesrečil, ker mu je spodrsnilo in je pade v prepad. Zaradi tega je bilo kazensko postopanje kot neosnovane proti navednim osebam ustavljeno.

• **Vlom v občinsko pisarno.** V noči na 3. t. m. je bil pri Sv. Juriju pod Kunom izvršen vrom v občinsko pisarno. Vlomilec je razmetal vse listine ter odnesel približno 400 Din. Obnem se je lotil zraven pisarne stoječe trafike, kjer si je nabral precej

KINO LJUBLJANSKI DVOR
Telefon 2730.

TOM MIX

junak in kralje cowbojev divjega zapada v senzacionalni pustolovščini

Beli junak

Dopolnilo sijajna šalolgra!
Ob 4., pol 8. in 9. zvečer.

zije za sedanjost.

Državna nagrada za dramatsko in režijsko umetnost je bila letos podeljena Ivanki Ruženi Slemrovi v priznanje njenega dosežnega delovanja. Nagrado za zasluge v glasbi je dobil violinist Karel Hoffmann.

Izmed Nemcev je bil nagrajen praški nemški pisatelj Oskar Baum za svoj roman »Die Schrift, die nicht log«.

Richarda Hughesa »Burja na Jamaiki«, pred leti mnogo obravnavan roman iz sodobne angleške književnosti, je izšla v Velikaničevem arshokhravskem prevodu med zadnjimi knjigami zagrebške »Zabavne biblioteke«.

Spomenik Petru Kotiču, nepoznanemu nacionalnemu pisatelju predvojne Bosne, bodo odkrili 6. t. m. v Banjaluki.

Naše obuvalo je nepremočljivo in trdno

pa bodisi, da gre za smučarske, lovške ali športne čevlje, gojzerje ali škornje, kajti izdelano je iz najboljših inoz. juhtovine in čvrstih podplatov. Mi smo specialisti za te vrste čevljev. Delamo jih po meri, na željo pa tudi po številkah. Naši izdelki se mehko oprimejo noge in se ji popolnoma prilagajo. Če si jih nabavite, boste imeli trajno veselje z njimi. Cene so nizke. Pišite po prospekte!

BRATA NAGLIČ,
industrija čevljev, ZIRI

plena. Vlom je osumljen neki možak, govorci primorsko narčije, ki se je nedavno javil v občinski pisarni.

• **Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu** naznanja, da priredi v nedeljo 6. t. m. izlet na Lisco. Sestamek na glavnem kolodvoru ob pol 6. zjutraj.

• **Sportni liste.** V četrtek 3. t. m. je izšla nova (28.) številka »Sportnega lista« z aktualnimi članki iz raznih sportnih panog in z važnimi objavami JZSS, GZSP, JNS, LPP, Tabi TS itd. List se dobi v vseh večjih trafikah. Naslov uredbe: Dunajska cesta 15, »Evropa«.

DR. ČERNETOV POSLOVNI KOLEDAR
IN ADRESAR ZA 1933 DIN 30. (DVORNI TRG III.)

• **Zdrave, bele zobe brez zobnega kamna** ohrani »Dianac« zobna pasta. Cena normalni tubi 5 Din, dvojni 8 Din.

• **Oblike in klobuke** kemično čisti, barva, pilira in lika tovarna Jos. Reich.

• **Franz-Josef** grenčica odstranjuje tiščanje žlezod, slab duh ust in bledoto obraza.

Iz Ljubljane

u. Zimsko obdarovanje. Zemlja se je ohladila in stene so mrzle. Na cesti ste zaviti v kožuhe in zdrava, topla kri vam polje po žilah. Ne ščitite mrza, ne mokre, hladne megie. V sobi sedite ob takih dneih pri topli zakurjeni peči. Ne vidite revnega zemljana, ki sedi v vlažni kuhinji ob praznem mrzlem stolu? Poleg njega so otroci, udrtih bledeh lic in trepetajoč od mraza. Na cesti se stiskajo k zidu in s tožnimi, očmi prosijo usmiljenja. Usmilite se jih, vi, ki imate! Dajte samo nekaj in kupček se vam ne bo zmanjšal. Hvaležen vdih vam bo izprosil blagoslov. Ne dopustite, da bodo zastoj trkale naše marljive Kolašice na vaša vrata! Odprite jih in spomnite se prezbajajoče dece, ki jo boče Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani obdarovati za letošnji zim. Naj ne bo nikogar, ki bi pustil obdarni Kola JS praznih rok s svojega praga. 1. december, dan Osvobođenja, naj bo tudi dan zimskega obdarovanja revne dece. A. B.

u. **Spored koncerta baritonista Borisa Popova**, ki bo v ponedeljek 7. t. m. v Filharmonični dvorani T. I. delu zapoje g. Popov Rmski-Korsakova, »Pesem prorok« in Grečninovo »Smrt«, dalje Borodinovo veliko arilo iz opere »Knez Igor«, Musorgskega arilo iz opere »Hovanshchina« in Čajkovskega arilo iz opere »Jolanta«. Koncem 1. dela zapoje še pesem »More«, ki jo je uglasbil Rečkunov. V II. delu ima prvo besedo Masseneta z arilo iz opere »Heroldiada«. Nato sledi ljubka, melodiozna Gerbičeva pesem »Počdem na prejšnj, arila znamenitega Rubinsteinova iz opere »Nerone« dalje španska pesem »El Guitarro«, ki jo je uglasbil Perez Soriano, nato še arila »Figarac« iz Rossinijeve opere »Seviljski brivec« in naposled španska pesem »El Relicario« od Jose Padilla. Bogat, interesanten in za ljubljano deloma popolnoma nov repertoar. Ker bo to edini koncertni nastop g. Popova v letošnji sezoni, opozarjamo še prav posebno nanj. Pri klavirju dr. Danilo Svara. Prodaja vstopnic v Matični knjižarni.

u. **Avstrijski državni praznik.** Avstrijski generalni konzul g. dr. Feliks Orsini-Rosenberg bo sprejel ob priliki avstrijskega državnega praznika dne 12. t. m. od 5. do 7. ure popoldne v prostornih konzulatu (Ljubljana, Tyrseva cesta 31/1) avstrijsko kolonijo in vse prijatelje republike Avstrije. Zaradi državnega praznika tega dne ne bo uradovanja za stranke.

u. **Danes zapoje Richard Tauber.** Danes in jutri je na sporedu ZKD Richard Tauberja najlepši zvočni film »Pot k slavju«. V tem filmu poje Tauber najlepše peske, nastopa kot koncertant, operni in cerkveni pevec ter nam kot tenorist nudi obilo nepozabnega užitka. Prijatelji lepega petja si bodo film nedvomno še enkrat radi ogledali. Predstavi bosta danes ob 14.15 in jutri ob 11. dopoldne v prostornih Elitnega kina Matice.

u. **Trgovsko in bolniško podporno društvo v Ljubljani** sklicuje letni občni zbor za nedeljo 20. t. m. ob 10. dopoldne v veliki dvorani Trgovskega doma, Gregorčičeva ulica 27. Poleg običajnega dnevnega reda prideja v razpravo društveni sanatorij in določitev društvenega prispevka. Samostojni predlogi članov se bodo upoštevali le v primerih, če so bili dostavljeni pisame. no odboru vsaj 8 dni pred obnim zborom.

u. **Clanski sestanek Društva absolutov državnih trgovskih šol v Ljubljani.** V četrtek dne 3. t. m. se je vršil v restavraciji Zvezda 4. mesečni sestanek članstva, kateri se vršijo vsak prvi četrtek v mesecu. Na sestanku je predaval poddirektor Pokojninskega zavoda dr. Janjo Vrančič. Poslušalci (nad 100) so zanimivemu in poučnem predavanju strokovnjaka sledili z velikim zanimanjem. Ponovni živahni aplavzi so nagrajili predavatelja za njegovo lepo predavanje. Društvo absolutov državnih trgovskih šol je na dosežanem delu čestitati, posebno še njegovim zamislj. o prirejanju predavanj. Omenjeno društvo je otvorilo do sedaj tečaje iz nemščine, francosčine in italijanščine, v najkrajšem času pa bo otvorilo tečaj moderne književnosti. Po officijelnem programu se je razvila med članj priročna zabava. Prihodnji sestanek se bo vršil 30. t. m. in bo takrat zanimivo in poučno predavanje.

u. **O narodnem obrambnem delu** bo drevi ob 20. predaval v Klubu primorskih akademikov pri »Levici« t. m. Janko Mačkovšek. Udeležba članstva strogo obvezna.

Vse vrste obuvala

gojzerje in druge športne čevlje si nabavite lahko zopet pri stari trvdki

I. BRAJER

brzopopravljalnica

LJUBLJANA, Novi trg, Breg šte. 1
12832

Zobni atelje — dentist

BITENC LUDVIK

se je PRESELIL s Kongresnega trga šte. 8

v škofijo ulico šte. 12

prvo nadstr. (v hišo kavarnе Tabor)

Ordinira od 8.—12. ure dopoldne » » od 2.—5. ure popoldne

MUČNO JE POSLUŠATI

takšno predavanje! Radi hudih napadov kašlja ne more jasno in nepretrgano govoriti. Zanj in za poslušalce prava muka! Zakaj ne vzame

KRESIVALA?

Nestetokrat

se je ze

obnesel

zoper kašelj,

tudi njega

bi ozdravil.

Dovoljeno od Min. socialne pol. in narodnega zdravja S. št. 16562 od 29. IX. 1932.

na, starešine vabljani. Občni zbor kluba bo v ponedeljek skupno z zborom primorske starešinske družine.

u. **Preporodovci** Danes, ob pol 5. popoldne bo predaval dr. Reya o temi Borba slovenstva za obstanek. Vredno vabljani vsi. Za člane udeležba obvezna. Bodi te točni!

u. **Društvo »Sočar«** opozarja svoje člane in druge prijatelje, da priredi v nedeljo 6. t. m. bratska organizacija »Zorac« Ljubljana VII. v gostinji »Reinholdhaus« točno ob 17. prireditelj čisto humanitarno socialnega značaja. Čisti dobitek gre za njihove brezposelne člane. Naše članstvo vabimo, da se te prireditve v čim večjem številu udeležijo.

u. **Kolo jahačev in vozačev v Ljubljani** priredi jutrišnjo nedeljo izlet v Soteko. Zbirališče za jahače ob pol 13. na Bielewsovi cesti odnosno ob 12.45 v Ljubljani na ulici (prostor vsesokoliškega zleta). Jaha se čez Zalog in Sv. Jakob v Soteko. Vozači se bodo zbirali ob 14. na Erjavčevi cesti. Ob 15. sestane jahačev in vozačev v Soteki, v gostinji pri g. Zajcu vulgo Baču. Ob 16. vrtnite preko Psarja v Ljubljano. Člani in prijatelji društva v ljubljani vabljani.

u. **Katja Delakova pleše v Delavski zbornici** na I. delavskem umetniškem plesnem večeru, katerega priredila Delavsko kulturno društvo »Svoboda« in Delavska klobučna »Zarja« v sredo 9. t. m. ob 8. zvečer: Beethovenova, Blatta, Brahmsa, Chopina, Musorgskega, Petrykeja, Prokofjeva, Scriabina, Straussa in Wolfsohna. Opozarjamo še danes na ta izredno zanimiv večer odlične umetnice, ki je v Ljubljani dobro znana po njenem sijajnem uspehu večeru v operi in po sodelovanju na prostih večerih. Da bo vsot tega večera omogočen vsakemu, so cene vstopnic od 8. do 4 Din. Katjo Delakovo spremlja pri klavirju ksen. Reinhold Galattia. Vstopnice v Delavski zbornici.

Plesna šola Svobode

danes ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti

u. **Ribi trj** je bil večer prav slabo založen s morskim in sladkovodnim ribami. Pozna se kriza. Na trgu je bilo le nekaj ščuk, ki so se prodajale po 26 Din kg. Morskih rib je bilo malo in tudi povpraševanje pa njih je bilo temu primerno. Na sadnem trgu so prevladovala jabolka, ki so jih kmetje prodajali za vsako ceno. Grozdje pomljuje, več je bilo kosilanj, ki pa je v ceni stalen.

u. **Policijski aparat** naj se izpopolni. Varnostna služba v Ljubljani, zlasti se na periferiji, je zaradi premajhnega števila varnostnih organov pomanjkljiva. Upravi policije prihajajo v zadnjem času zlasti pritožbe od stanovalecev za Bežigradom, da je tam javna varnost močno ogrožena. Uprava policije bo stavila mestnemu načelniku predlog, da ji stavi za Bežigradom na razpolago prostore za novo stražnico. Istočasno bo upravitelj etavil tudi predlog banki upravi, da pomnoži število stražnikov za 10 mož, da se tako zadostj zahtevam javne varnosti. Ako to ne bo uspelo, bodo za vpoustavitve stražnice za Bežigradom vzeti varnostne organe iz sedanjega staleža v mestu, čim do bi policija odkazane prostore. Uprava policije tudi proučuje kako naj se osigura mestna četrta na Mirju, ker neobstaja število varnostnih organov za dobro zastraženje periferije.

u. **Izleideni ptičarji.** V Mestnem logu in na polju za Vičem so se že od nekdanj radi z lmanicami udeleževali lovcj ptičev. Zakupnik tamošnjega lovišča dr. Ivo Tavčar je te dni izsledil družbo treh takih lovcjev, ki so imeli razprostrljena limonice po drevesih in v grmovju. Ptičarje je prijavil policiji in jih bo seveda doletela zaslužena kazen.

u. **Vlom v garderobo in razne tatvine.** V četrtek čez dan je bilo vlomljeno v garderobo v Bonačevi tovarni v Čopovi ulici. Tat je odnesel delavkam Fani Alešev, Angelj Blečev, Josipini Erbežnikovi in Franciški Bizovčarjevi različno obleko v skupni vrednosti okrog 600 Din.

u. **Kleparski pomočnik** Jože Kropar iz Druvelj je bil zaposlen na strehi hiše Hipotekarne banke na Tyrsevi cesti. Med delom mu je nekdo na podstrežju ukradel čevlje. Smolo je imel večerj dopoldne tudi knjižničarski pomočnik Ciril Plevnik, ki mu je nekdo odpejal 600 Din vred. no kolo izpred Oblatove trgovine na Sv. Petra cesti. Kolo je znamke »Atlas« in črno pleskano.

u. **Oddaja stanovanja.** V Kresiji se odda z novembrskim terminom 4 sobno stanovanje s kopalnico in drugim pritlikom in III nadstropju proti letni čisti najemnin 19.300 Din. Ponudbe je vložiti do 7. t. m. popoldne v mestnem gospodarskem uradu.

u. »Preporočila zvečer običajno plesno vajo. Plesni mojster g. Jenko bo imel nocoj revijo najnovejših plesov, ki jih bo pokazal plesalcem, da jim bo vzbudil veselje do elegantnega, salonskega plesa. Začetniki bodo imeli pouk vseeno že ob 20. zato jih opozarjamo na točnost. Vstop je dovoljen le proti dijaški legitimaciji in po članih vpeljanih gostom.

u. Danes vsi na »Martinov večer«, ki se bo vršil v kolodvorski restavraciji. Pričetek ob 8. zvečer. Godba, petje, srečolov, likacija goske in prosta zabava.

u. Kavarna Tabor. Danes koncert Pr. vorstena šramel.

u. Čajanka »trgovskih nameščencev« ZPNJ v soboto 5. novembra v veliki dvorani hotela »Unionac«.

u. Srbske pjevačice dnevno v hotelu TIVOLI.

u. Viadukt kavarna odprta danes do 4. jutraj.

Iz Celja

e. Delavsko predavanje. Strokovna komisija za Slovenijo v Ljubljani bo priredila drevi ob pol 20. zborovanje v Narodnem domu. Na dnevnem redu je razprava o 40-urnem delovnem tednu, o gospodarski krizi in o položaju delavstva. Poročal bo tajnik Delavske zbornice g. Filip Uratnik.

e. Upravni odbor nove države državnih uslužbencev za nabavo kredita se je na prvi seji konstituiral tako: predsednik je sodnik okrožnega sodišča dr. Josip Dolničar, podpredsednik sodski upravitelj Fran Voglar, tajnik in blagajnik pa davčni upravitelj v p. Josip Močan.

e. Vredne nesreče. V četrti okrog 15. je našel 15-letni Alojzij Kojenc iz Zagrad pri Celju na kapucinskem mostu paterno. Ravnil je z njo tako neprevidno, da je ekvipiral in mu hudo poškodovale desnice. Ko je šel 31-letni delavec Franc Gračnik s Teharja v četrti na delo, se je na cesti spotaknil in je padel tako nesrečno, da si je zlomil desno podlaktico.

e. Mestni kino bo predvajal danes ob 20.30 izvrstni zvočni film z godbo in petjem »Melodija srca« z Willyjem Fritschom in Dito Glorio. Glasba: Werner Heymann.

Iz Maribora

a. Smešljani! Danes se otvorijo jesenske prireditve »Mariborskega tedna«, ki jih posetijo odlični gostje iz vse države. Mestna občina bo v pozdrav razklesala na svojih poslopih zastave. Vabim mešičane, da tudi svoja poslopja okrase z zastavami. Mestni župan dr. Franjo Lipold.

a. Slovenska otvoritev mariborskih prireditvev bo danes dopolnje ob 11. v pivovarni Union. Javnost se vabi, da se slovesne otvoritve udeleži v čim večjem številu.

a. Mariborski mestni občinski svet bo imel svojo redno javno sejo v četrti 10. t. m. ob 18. v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu so razen predsedstvenega poročila tudi razni predlogi in vprašanja ter poročila vseh odborov. Plenum občinskega sveta bo razpravljal v 132 zadevah, med katerimi je več zelo važnih vprašanj. Za sejo vlada med meščanstvom velika zanimanost.

a. Vse obiskovalce obeh velikih koncertov »Besede in Učiteljskega pevskega zbora opozarjamo, da je dovolj ugodnih seždev se vedno na razpolago po izredno nizkih cenah. Zato naj nihče ne okleva in naj si nemudoma nabavi vstopnico.

a. Žrtvo neznanega napadalca. Včeraj je napadel na cesti v bližini Poljan na znan storilec, najbrže v roparskem namenu. 31 letnega poselnikovega sina Antona Kolarja iz Studence pri Poljanah. Med ruvanjem je mnogo močnejši napadlec vrge Kolarja tako po tleh, da si je Kolar zlomil levo nogo in gležnje. Napadalec brez sledu izginil. Kolar je bil takoj prepeljan v vlak iz Maribor v bolnišnico.

a. Iz gledališke pisarne za abonente reda »B«. Dotični abonenti reda »B«, ki bi radi drevi obiskali koncert Učiteljskega pevskega zbora, naj to sporoče gledališki blagajni, ki jim bo dodelila isto predstavo (opereto »Friderik«) pozneje.

e. Srečne državne razredne loterije 25. kola II. razreda obnovite pravočasno v podružnici »Jutra« v Celju, ker se bliža zbiranje.

Novi grobovi

V celjski bolnici je umrl v četrti učitelj g. Alojz Stergulje iz Konjice v starosti 36 let. Stergulje je nedavno padel z motornega kolosa in se ranil, pri tem pa se je inficiral z bacili tetanusa. Vse prizadevanje v bolnici je žal bilo zaman, poleg je hudi infekciji. Včeraj je umrla v Velikih Laščah v visoki starosti 83 let ga. Zanita Gestirnova, vdova po pokojnem sodnem svetniku Gestirnu in teta rodbine Tekavčeve. Pogreb blage pokojnice bo v nedeljo ob 9. jutraj. V Soštanju je v četrti umrl briski mojster g. Josip Kolar v starosti 65 let. Po roču je bil iz Lukača v Slavoniji, odkoder je prišel že pred 35 leti v Soštanj. Ker v tisti časih tu za samostojnega briskega »čimnika« se ni bilo možnosti obstanka, je nekaj časa služboval tudi kot soliterator pri takratnem soštanskem notarju Keču. Pokojni Kolar se je v Soštanju kaj hitro udomačil, doživel je lep kos njegove zgodovine, o kateri je rad in zelo zanimivo pripovedoval. Zapušta dva hčerki. Prihujbenega pokojnika bodo danes popoldne pokopali v večnem počitku. V Rimskih Toplicah je preminila nadučiteljeva vdova ga. Emilija Maslova, stara 55 let. Pogreb pokojnice bo v nedeljo dopoldne. V starosti 56 let je umrla v ormoški bolnišnici ga. Krista Škerlečeva, soproga poštnega uradnika. Truplo so prepeljali v domačo hišo k Sv. Tomažu pri Ormožu, kjer bo pogreb danes ob 9. dopoldne. V Radovljici je preminila ga. Marija Pogachnikova, rojena Potocnikova, v starosti 42 let. Pokopani jo bodo v nedeljo ob 15. Pokojnikom blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Sokol

Sokol Rimske toplice »Šmarjeta« javlja, da je vprizoritev »Scapinovh zvijač« zaradi tehničnih ovir — nenadnega smrtnega primera — preložena na kasnejši čas. Sokolski smučarski tekmovalni red je naslov knjižice, ki jo je izdalo načelnništvo saveza Sokola v Ljubljani za sokolske smučarske oddelke in se nanaša na Narodnem domu po 5 Din. Ker se je v zadnjih dveh letih smučarstvo med Sokolstvom v dravski banovini zelo razširilo in ima tiseče goreh pristavov in stotine tekmovalcev, smo prepričani, da si bo navedeno knjižico nabavil vsak brat in sestra, ki goji smučanje.

Gospodarstvo

Tuji in domači vplivi na hmeljske cene

Hmeljarsko društvo je razposlalo te dni zadnje svojih letošnjih prav redkih sporočil, v katerem poroča, da so bili prodani zadnji stoti letošnjega hmelja po 10 Din kilogram. Kdor ve, kako krvavo potrebuje čenarja v sedanjih hudih časih posebno naš, po petletni krizi hudo izčrpani hmeljarji, so ne bo čudil, da je vzbudila vest o sedanjih visoki ceni precej nejevolje med njimi. Zato je zanimivo, proučiti vzroke te hmeljarske nesreče, saj je letos slovensko hmeljarsko, ker je prodajalo po pretnih cenah, izgubilo kakih 10 milijonov Din. Taka vsota bi pomenila znatno olajšanje ne le hmeljarjem, temveč bi blagodejno vplivala tudi na zadružne denarne zavode in bi oživila obrt in trgovino v Savinjski dolini.

Najprej moramo pribiti dejstvo, da so cene našega hmelja podvoile šele, ko je bila ogromna večina pridelka (95 odstot.) že prodana, dočim se poprej kupčija kar ni mogla prav razviti. V imoizemstvu, zlasti v Nemčiji in na Češkem so ves september živahno trgovali in je doseglo tamkajšnje blago kljub letošnji slabi kakovosti dvakrat višje cene, kakor naše res lepo gladko zeleno blago. Kje tičijo vzroki za ta zagone/en razvoj cen na našem tržišču? Večina veščakov le skomiguje pri tem vprašanju z rameni, menec: »Hmelj ne pozna logike (pameti)! Kakor pa je ta pregovor star, tako je neumen in neresen. Ustvaril ga je neizkušen hmeljar, ki je bil prav pogosto opetovan za svoj trud in ne verjame več v možnost pravičnega razvoja cen kakor pri drugih pridelkih.

Oglejmo si razvoj letošnje hmeljske kampanje. Po 20. avgustu se je palogoma pričel kupčija, ki pa je bila prav mirna. Do večjih prodaj ni prišlo, ker je nudila trgovca le 10 Din za kilogram, dočim so na Češkem plačevali takrat 22. v Nemčiji pa celo 35 Din. Letos so bili hmeljarji po časopisju zelo dobro poučeni, da se ni bati kakšnih resnih presenečenj, ker se je po svetu pridelalo le malo lepo zelenega blaga. Z žilavo vztrajnostjo so zato prve tedne držali pridelovalci svoje blago, niso nasodli poplavi laži, ki so jih trosili dan na dan razni poklicni in nepoklicni mešetariji o padcu cen in tudi ne gonji proti časopisnim tržnim poročilom. Nelojalno vplivanje na tržni razvoj je šlo tako daleč, da so od raznih strani skušali vtihoapiti v časopise poročila z nižjimi cenami, kakor so se v resnici nudile in plačevale. Inozemske trditve na so pritiskele na svoje zastopnike, da naj vendar že nakupijo naročeno množico. Tako je le počasi lezla cena kviku in je doseglo prvotno blago 1. septembra 22 Din za kilogram. Pri teh cenah so začeli hmeljarji živahneje prodajati. Toda že 2. septembra smo poročali, da so sklenili kuncu ustrediti nakupovanje in vreči ceno na 15 Din za kilogram. In res se je že drugi dan trg umiril. Vse do 26. septembra se je bil tih, toda skrit boj za dvig cen. Vsak dan so kovali nove neresnične vesti in so se mešetariji kar kosali, kdo bo bolj blodi hmeljarje. V teh 25 dneh so popuščali živci hmeljarjem, kar je izkoristila trgovina, ki je počasi pokupila po prav nizkih cenah 14 do 17 Din za kg tri četrtine pridelka. Le redke velike prvostvene partije so dosegle 20 do 21 Din. Ko je kupčija spet oživila, je bil pa 1. oktober pred vrati. Neki denarji zaviždi so grozili z ruhezem vsem dolžnikom, ki ne poravnajo 1. oktobra zapadlih obrovkov. Tako se je zgodilo, da so morali največji producenti prodati baš tedaj, ko se je šele pričel položaj svet zboljševati. Vse prvostveno blago po 20 do 23 Din za kilogram, dočim se je plačevalo celo drugovrstno blago v Českoslovaški do 35, v Nemčiji pa do 50 Din.

Časopisje se je vso sezono trudilo roko v roki s hmeljarsko prodajno zadrujo, da zajci preobliko ponudbo. Brez vsake denarne podpore so imeli varuhi interesov našega hmeljarstva vezane roke, dočim je ležal drugje hmeljarski lombardni kredit 300.000 Din ves september po večini neizplačljivi. Pa ne le ta okolnost je tlačila cene, še nekaj je bilo, kar ne smemo zamaolčati. Vsa leta se je javno govorilo po dolini o nekem inozemskem trgovcu, da je on nekakšen nekronani despot vse hmeljske trgovine. V teku letošnje sezone pa smo v svojo sramoto ugotovili, da diktirajo vsakodnevne cene tam, kjer tega nihče ne bi pričakoval. Neka ožja skupina domačih ljudi, in to celo taki, ki niso trgovci, so si znali podjarmiti vse trg in so ustrahovali tuje kupce, ki bi sicer plačevali tudi višje dnevne cene, z ovajanjem pri sebi njihovih trditev v imoizemstvu. Posledica take ovadbe je ponavadi odpoklic nakupovalca. Jasno je, da se v takih razmerah tuji nakupovalci brezpogojno pokorijo diktatu te nevidne roke.

Cemu delajo ti nerazsodnejši to blazno početje, počete? Le dobičarskih namerov, da zaslužijo letno vsi skupaj nekaj stotisoč Din. Zaradi teh stotisočev dinarjev umazanega zaslužka pa so izgubili letošnji hmeljari 10 milijonov Din, če računamo povprečno prodajno ceno 18 Din namesto možnih 30 Din. Izgubljali jih bodo vse dotlej, dokler ne pomejode te ljudske izkoriščevalke in povedo jasno in glasno, kdo je zastopnik njihovih težanj pri prodaji blaga.

Gospodarske vesti

Naše državne finance. Kakor smo že včeraj poročali, se naše državne finance v zadnjih mesecih razmeroma ugodno razvijajo. Tako v juliju, kakor tudi v avgustu in septembru so dohodki presegali izdatke, tako da se je primanjilja dohodkov glede na izdatke, ki je za prvo četrtletje tek. prorač. leta znašal 278 milijonov Din. že skril na 61 milijonov, kakor je razvidno iz naslednjih podatkov o državnih dohodkih in izdatkih (v milijonih Din):

	dohodki	izdatki	
april - junij	1241.7	1519.5	- 277.8
julij	460.1	426.6	+ 33.5
avgust	595.5	451.6	+ 143.9
september	497.0	457.9	+ 39.1

april-sept. 2794.3 2856.6 - 61.3

Seveda je bilo možno vzpostaviti približno ravnovesje med dohodki in izdatki le pri znatno skrajšanih izdatkih. V septembru so izdatki znašali le 72.5% proračuna, za prvo polletje skupaj pa 75.4%.

— Sadni sejum v Ljubljani / ob 5. do 7. novembra v paviljonu »J« na vselejmu je bogato založen z zdravim zimskim sadjem. Sadej je narodni enotno pakovano v zabojih ameriškega tipa s povprečno 20 kg vsebine.

Borze

4. okt.

Na ljubljanski borzi je danes deviza London, ki se je zadnje dni držala precej stabilno, zopet popustila. Nekoliko slabše je bila tudi deviza New York.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bila vojna škoda nekoliko čvrstejša in se je trgovala po 184. 186 in ob zaključku po 190. Za december je bil zabeležen promet po 188. 7% Blaira posojilo se je trgovalo po 29 in 30, 7% Seligmanovo posojilo pa po 43.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2312.35 - 2323.71, Berlin 1362.36 - 1373.16, Bruselj 799.96 do 803.90, Curih 1108.35 - 1113.85, London 188.64 - 190.24, New York ček 5720.75 do 5749.01, Pariz 225.85 - 226.97, Praga 170.34 do 171.20, Trst 293.79 - 296.19.

Zagreb. Amsterdam 2312.35 - 2323.71, Berlin 1362.36 - 1373.16, Bruselj 799.96 do 803.90, London 188.67 - 190.27, Milan 298.79 do 296.19, New York kabel 5742.75 - 5771.01.

Curih. Pariz 2037.75, London 17.07, New York 518.25, Bruselj 72.175, Milan 26.56, Madrid 42.40, Amsterdam 208.625, Berlin 123.10, Stockholm 90, Oslo 87.10, København 89, Sofija 3.74, Praga 15.35, Varšava 53.10, Bukarešta 3.085.

Efeti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 190 - 192, za dec. 187 - 190, 7% investicijsko 50 bl., 4% agrarne 20 - 22, 6% begluške 31 do 32.50, 7% Blair 29.50 - 31, 7% Drž. hip. banka 41 - 42, bančne vrednote: Narodna banka 3800 - 4000, Priv. agrarna banka 209 den.

Beograd. Vojna škoda 189, 187 zaklj., 7% investicijsko 49.50 zaklj., 4% agrarne 21 do 21.50, 6% begluške 32, 31.50, 8% Blair 39 bl., 7% Blair 30 zaklj., 7% Drž. hip. banka 40 zaklj., Narodna banka 3950 den., Priv. agrarna banka 211 zaklj.

Dunaj. Staatseisenbahnges. 14.65, Alpine-Montan. 11.62.

Blagovna tržišča

2170.

+ Chicago, 4. novembra. Začetni tečaj: Pšenica: za december 42.50; za marec 47.625, za maj 48.875; koruza: za december 24.25, za marec 28.875, za maj 30.875; oves: za december 15.50, za marec 17.50.

+ Winnipeg, 4. novembra. Začetni tečaj: Pšenica: za december 45, za maj 49, za julij 49.75.

+ Ljubljanska borza (4. t. m.) Tendence čvrsta. Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica (slov postaja mlevska tarifa, plač 30 dnevi): baška 6 kg po 197.50 - 200 baška, 77/78 kg po 200 - 202.50; sremska, 79/80 po 205 - 210; moka (slov postaja) baška 30 kg po 390 - 395, banatska po 340 do 345; koruza (slovenska postaja, mlevska tarifa): baška, umetno sušena po 117.50 do 120, za november po 122.50 - 125, za december po 125 - 127.50.

+ Novosadska blagovna borza (4. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 48 vagonov. Pšenica (76 kg): baška, okolica Novi Sad, Sombor, srednjebaška, sremska 150 do 152.50; baška potiska 154 - 156; ladja Tisa 155 - 157; ladja Bezej 154 - 156; cornje-banatska 147 - 149; južnobanatska 147 do 147.50; srednjebaška, 78 kg 152 - 154. Oves: baški, sremski 98 - 102, Koruza: baška 58 - 60; za december - januar 61 do 63; za marec - maj 74 - 76; banatska 55 - 57; sremska 58 - 60; baška, sremska, sušena 67 - 69; par. Indija 67 - 69; banatska suš. 664 - 66. Moka: baška in banat 30 kg po 240 - 250; 250 - 220 - 230; 350 - 200 do 210; 300 - 155 - 165; 70 - 125 - 135; 85 - 90. Otrubi: baški in sremski 66 - 68, banatski 64 - 66, Fižol: baški beli 115 do 120.

+ Somborska blagovna borza (4. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 55 vagonov. Pšenica (76 kg): baška, okol. Sombor 150 do 152.50; gornjebaška 150 - 152.50; slavonska 145 - 147.50; baška potiska 155 - 157.50; banatska potiska 152.50 - 155. Oves: 100 do 102.50. Koruza: baška in sremska za december-januar 60 - 62; baška, sremska, sušena, pariteta 517 - 73; pariteta In-telija 74 - 76. Moka: baška in banatska 30 kg po 240 - 250; 250 - 220 - 230; 350 - 200 do 210; 300 - 155 - 165; 70 - 125 - 135; 85 - 90. Otrubi: 66 - 68. Fižol: baški beli 112 - 117.50.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Sobota, 5. Veseli vinograd. Premijera. Izven.

Nedelja, 6. ob 15. uri: Rokst. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Veseli vinograd. Izven.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20.

Sobota, 5. Turandot. B.

Nedelja, 6. ob 15. uri: Trije mušketirji. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Začeljen v tri oranje. Znižane cene.

Premijera izvrstne veselice. Drevi se vprizori prvič na slovenskem odru Zuckmayerjeva veselice »Veseli vinograd«, ki je po svoji vsebini, tipih in situacijah zares izredno zabavna in vesela. Vsi posetniki se bodo ob krepki kmečki govorici lahko do dobrega veselili. Obištevno naj kupi vstopnice že prej. Zunanja naročila vstopnic sprejema gledališka uprava.

Bojan Petek, priljubljeni član Narodnega gledališča ljubljanskega, bo slavil v petek 11. t. m. 25letnico svojega udeleževanja na gledališkem odru. Za svojo jubilejno predstavo si je izbral Simončič-Gregorjevo opereto »Erikot. Opozarjamo, da so stopnice že v predprodaji pri dnevi blagajni v operi, in prosimo, da si jih obištevno pravočasno preskrbi.

Abonente Narodnega gledališča vlnudno prosimo upravnica, da potrvnajo drugi, odnoeno tretji obrok letošnjega abonmaja.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.

Sobota, 5. Friderika. B.

Nedelja, 6. Celisti grofje. Premiera. Gledališke predstave ob jesenskih prireditvah Mariborskega tedna. Drevi se poje »Friderikac, povsod uspeja in priljubljena.

Leharjeva opereta. Jutri, na glavni dan jesenskih prireditvev bo premijera Kreftove zgodovinske drame »Celjski grofje«, ki je dosegla v Ljubljani izredno močan uspeh ter je tudi v najširših krogih vzbudila pozornost polemika, ki se je razvila zaradi nje v dnevniki, Vsebnosti je Krefl obdelal znane dogodke o zgodovini poslednjih celjskih grofov ob času Veronikine sodebe povsem drugate, kot pisni sluhni dram (Jurčič, Zupančič in Novčan). Mariborsko uprizaritev režira J. Kovič, nastopijo Kraljeva, Starčeva, Furjan, Grom, Blaž, Rasberger, J. Kovič, Nakret, Tovornik, Skrbinski, Stančker, Daneš, Haraslovič, Gorinšek in P. Kovič.

Imate raznovrstne radio aparate

toda samo ena je **KVALITETA** katere Vas bo v vsakem pogledu zadovoljila — to je

ameriški

HIS MASTER'S VOICE

superheterodyn
RADIO SPREJEMALEC

z vgrajenim zvočnikom

NEDOSEGLJIV V CENI IN KAKOVOSTI

Prodajo vrše samo avtorizirani trgovci

THE GRAMOPHONE
COMPANY LIMITED

Razne modele radio-aparatur gornje tovarne ima stalno na zalogi »Tehnike« Josip Banaj, Ljubljana, Miklošičeva cesta 20. Palača Okrožnega urada. 13231

S P O R T

Nedeljski nogometni program

V Ljubljani: prvenstvena tekma Primorje : Ilirija na igrišču Primorja
V Mariboru: ob 10. kvalifikacijska tekma Rapid : Celje, ob 14.45
prvenstvena tekma Maribor : Svoboda (Ljubljana), obe na igrišču Maribora

Službene objave LNP

(S seje p. o. 2. t. m.)

Navzoči gg.: Stanko, rav. Šetina, Novak, Grobelj, Petrič, Brumen.

V nedeljo 6. t. m. se določijo prvenstvene tekme:

Ljubljana, igrišče Primorja ob 15. Primorje : Ilirija. Dovolj se predtekma Primorje II. : Ilirija II. ob 13.30. Službojoči odbornik g. Dorčec, nadzor nad blagajno rav. Šetina. Vsa klub mora postaviti po 5 rediteljev. — Domžale, igrišče Domžal ob 15. Domžale: Sparta. Domžale morajo postaviti 10 rediteljev. — Maribor, igrišče Maribora ob 14.45. Maribor : Svoboda, Ljubljana. Dovolj se predtekma. Službojoči odbornik g. Fischer. — Igrišče Rapida ob 10. prva kvalifikacijska tekma Rapid : Celje. Službojoči odbornik g. Mazl. — Trbovlje, igrišče Trbovlje ob 15. Trbovlje : Amater. Dovolj se predtekma rezerv. Službojoči odbornik g. Zarn.

Obdobje se prijateljske tekme 6. t. m.: Rudar, Hrastnik : Svoboda, Zagorje v Hrastnik; Zagorje : Korotan, Ljubljana v Zagorje in Bratstvo, Jesenice : Ilirija II. na Jesenicah. — Verificirajo se kvalifikacijske tekme Rapid : Čakovčiči SK 5 : 2 in 4 : 1, ter Celje : Slovan, 1 : 0 in 4 : 2 ter sta s tem izpadla iz nadaljnjega tekuovanja Čakovčiči SK in Slovan. Naproša se M. O. Maribor, da takoj izreba in določi termine prvenstvenih tekem Čakovčičem SK v drugem razredu, kar naj sporoči do prihodnje seje.

Službene objave LNP. (Seja k. o. 3. novembra). Prisotni: dr. Kisti, Berdajs, dr. Kuhelj, Podgornik, Galov, Tenciš, Kazunjo se naslednji igralci: Fincc Milan (Elen, Novo mesto) na podlagi § 40 z uporabo § 7 z enomesečno zabavno igranja do 15. novembra; Starec Miro (Maribor) po § 13 z uporabo § 7 a štirinajstrednvo zabavno igranja do 19. novembra; Suholežnik Ludvik (Atletik, Celje) na podlagi § 13 z enomesečno zabavno igranja do 4. decembra; Dobrič Miodrag (Ilirija) z enomesečno zabavno igranja do 4. decembra ter Janič Viktor (Čakovčiči SK) s tritedensko zabavno igranja do 26. novembra, oba na podlagi § 13 k. p. Ustavi se postopanje proti igralca Starnanu (Svoboda, Ljubljana) in Bertonclju Stanku (Maribor) s pridržkom da se njun prestopke zabeleži. Nadalje se ustavi postopanje proti igralcu Zadelu Samu (Ilirija), o čemer se obvešča Jadran, Ljubljana. Suspendira se do nadaljnjega igralec Schwarz (Rapid, Maribor), ker se ni odzval pozivu MO v Mariboru. Poziva se MO Trbovlje, da do 8. t. m. pošlje zapisnik o zasilanju igralca Gruma Ivana (Hrastnik). Upravnemu odboru se preda MO Maribor, ker isti v določenem roku ni zadostil dopisu št. 7. (k. o. z dne 25. oktobra t. l.). — Tajnik III.

Jozdni tek Smučarskega kluba

»Ljubljana«

Poročali smo že, da priredi v nedeljo agilni Smučarski klub »Ljubljana« vsakotletni gozdni tek. Tekmovanje je v prvi vrsti namenjeno preizkušnji tekmovalcev pred smučarskimi tekmami. Smučarski klub »Ljubljana« je najmočnejša organizacija te vrste v državi in razpolaga z velikim številom tekmovalcev, med katerimi so mnogi znani smučarski prvaki. Borba

bo zelo ostra, ker tekmovalci tudi poleti niso pozabili naporov, ki jih čakajo pozimi, ter so se pridno udeleževali v drugih sportnih panogah. Mnogo so tekmovalci pridobili pri kondicijskem treningu, ki ga z vmezo vodi absolvent visoke šole za telesno vzgojo v Berlinu g. Dobovšek. Seniorji bodo merili svoje moči na progi 8 km, juniorji pa na 4 km. Obe progi ustrežata namenu. Proga juniorjev je lažja, proga seniorjev pa precej težja. Prireditelj je dovolil tekmovalci tudi članom drugih smučarskih klubov. Start je pri hotelu Tivoliju točno ob 10. in ne ob 9. kakor smo zadnjič poročali. Tekmovalci naj se javijo vsaj pol ure pred pričetkom v sobi, ki bo v hotelu zanje pripravljen.

Odmevi z balkanskih iger

Kakor znano, je naša lahkoletska reprezentanca na zadnjih balkanskih igrarh nastopila nekompletna, ker je nekaj atletov odpovedalo svoje sodelovanje. Poleg tega je prišlo v Atenah do raznih nesoglasij med dvema beograjskima atletoma in vodstvom naše ekipe. Sedaj pa se je upravni odbor JLAS vsedej k zeleni mizi ter prerušal krivdo posameznih atletov. Sledile so drakonične kazni, ki znašajo za vse kaznovane atlete skupaj nič manj ko šest in pol leta.

Kaznovani so bili: Novaković (BSK) in Stevanović (Jugoslavija) s prepovedjo starta po 18 mesecev, Branko Kallay (Marathon), Jamnitičsky (Hašk) in Manojlovič (Concordia) po 12 mesecev in Tučan (Hašk) 6 mesecev. Koren (Marathon) se je zadostno opravičil. Glede Primorjaška Skoka bo upravni odbor počakal še 8 dni, da se opr

Iz življenja in sveta

Prijateljski obisk Herriota v Španiji

Francoski ministrski predsednik Herriot in španski državni predsednik Alcala Zamora

Moderna čudesa

Doslej so jih našli dvanaest

Vsak srednješolec pozna sedemdeset starih svetovnih čudesa, a če bi ga vprašali za svetovna čudesa naših dni in specialno zadnjih mesecev, bi gotovo ne vedel naštetih dveh. Neka ameriška strokovna revija pa jih naštevajo kar dvanaest.

Prvo čudo je sovjetska električna centrala Dnjeproproj, ki bo dobavljala energijo 18.000 kvadratnih kilometrov električni tok. Jez je hidrocentrale je danes največji na svetu.

Drugo tehnično čudo je jez v Indu pri Sukurju s svojim 1600 km dolgim kanalizacijskim sistemom, ki bo namakal 24.000 kv. km veliko ozemlje, torej ozemlje, ki je za 2000 kv. km večje od obdelane zemlje v Egiptu. Samo za časa faraonov je eksistiral namakalni sistem, ki je obsegal za polovico večje ozemlje. Sukurski jez bo dogotovljen v kratkem.

Aleksandrov jez na havajskem otoku Kauai ne spada med prav največje, pač pa med najmodernejše na svetu in pri njegovi zgradbi so morali premagati nezaslišne težave.

Angleški inženjerji so nadalje ustvarili četrto in peto svetovno čudo, to je dinamo z zmogljivostjo 80.000 kv in največjo brezžično oddajno cev z zmogljivostjo 500 kv, višino 3 m in širino 35 cm.

Novi, 286 m visoki Wallstreetski nebotalnik v New Yorku je sicer po višini tretji največji na svetu, a po raznih tehničnih novostih prvi. Tako ima dvigalo na dve nadstropji, s katerim morejo ljudje v dveh nadstropjih istočasno ven in noter.

Katedrala Kristusa Kralja v Liverpoolu bo imela kupolo z 51 m premera, to se pravi največjo na svetu. Na drugem mestu bo potem sedanja prvakinja, kupola na grobu nekega indijskega sultana, tretja pa kupola na cerkvi sv. Petra v Rimu.

Največji žitni elevator, ki je prišel obratovati pred nedavnim v Albanyju (Zedinjene države) obsega nič manj nego 4.700.000 hl žita.

Deveto svetovno čudo je novi most čez Missouri v državi istega imena, kajti oba njegova srednja boka imata vsak po 124 metrov razpetine. Deseto čudo pa bi bil neki most na Češkoslovaškem, ki je sicer samo 49 cm dolg, zato pa zvarjen iz celca.

V Syracuse (Zedinjene države) je začel obratovati nov gazometer, ki ne uporablja nobene vodne plasti za svoj plavalni del in ki obsega 1.700.000 kubičnih metrov svetilnega plina.

Dvanajsto svetovno čudo je novi spalni vlak na progi med New Yorkom in Sv. Louisom, ki je opremljen z umetno zračno hladilno napravo.

Spolne bolezni nazadujejo

Psihoanaliza jih pomaga uspešno izkoreninjati

Dermatolog in psihoanalitik dr. Maksim Steiner je imel nedavno predavanje o psihoanalizi in spolnih boleznih.

Izvajal je, da pacienti takšne bolezni težje prenašajo nego druge bolezni, kakor bi bilo pričakovati po anatomske ugotovitvah in celo duševno zdravi ljudje trpijo v takšnih primerih zaradi težkih depresij. Za nevroze pa je spolna bolezen še hujša. Zdravnik, ki ima opravka s pacienti te vrste, se mora torej tudi psihično prilagoditi tej situaciji, če hoče doseči popoln uspeh.

Psihoanalitično obravnavanje spolnih bolezni je po mnenju dr. Steinera najprikladnejše, ker vrača pacientu tudi duševno zdravje, kakor mu zdravnik z ostalimi postopki vrača telesno. Dr. Steiner je imel sam v svoji praksi celo vrsto mladih umetnikov, ki so po ozdravljenju kazali več delovne sposobnosti, a so potem dosegli tudi višji umetniški nivo. Zdravniki starejše šole so bili hudi nasprotniki naziranja, da je treba n. pr. pri sifilisu zdraviti človeka ne samo lokalno, temveč celotni njegov organizem in tudi psiho. Uspehi pa so dali temu naziranju prav. Predvsem je opaziti očitno nazadovanje spolnih bolezni, kar je naravno, kajti z besedo in pismom se danes splošno poučuje o neko tako temeljnih problemih seksualnega življenja. Od kar ni spolna bolezen udarjena s pečatom sramote, se je človek tudi lažje brani in je ne zakriva celo zdravniku kakor nekoč.

Čitate tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

Severna Belgija pod vodo

Zaradi zadnjih viharjev nad Rokavskim prelivom so hudo trpeli tudi belgijski kraji. Zgoraj vidimo poplavljen avtomobilsko cesto v bližini Anverse, spodaj pa most pri Eppeghemu, ki ga je porušila voda. Tudi na polju je napravila povodenj ogromno škodo.

Smrt princa Murata

2. t. m. je umrl v Parizu 76 letni poglavar rodbine Murat, princ Joakim. Bil je vnuk kralja Murata Napoljskega in Napoleoneve sestre Karoline Bonaparte. Vzgaiali so ga na francoskem dvoru v okolici Napoleona III. Pod njim je šel Murat v vojaško službo h konjici. Pozneje je zapustil vojaški stan in se je docela posvetil konjereji. V tem svojstvu je predsedoval enemu največjih francoskih dirkaških društev. Vojne se je udeležil z dvema sinovoma. Murat ima sestro, ki še živi kot nuna v nekem francoskem samostanu. Preden se je ponudila, je bila žena nekdanjega avstrijskega vnukarja ministra Goluhovskega.

Ljudje, ki trpe na otežkočeni telesni potrebi in ki jih zaradi tega mučijo krvno prenapolnjenost trebuha, pritisk krvi v možgane, glavobol, močno utripanje srca, dalje ki trpe na boleznih dančne sluznice, fistulah, hemoroidnem zamotku, fistulah, jemljejo za iztrebljenje črevesa zjutraj in zvečer po četrtinko »Franz Josefov« grenčice. Vodilni zdravniki kirurških zavodov zjavljajo, da se poslužujejo »Franz Josefov« vode po operacijah z najboljšim uspehom. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Sprememba v poljskem vnanjem ministrstvu

Avgust Zaleski, dolgoletni poljski vnanji minister in polklicni diplomat, je zaradi zrahljanega zdravja odstopil. Na njegovo mesto je prišel.

polkovnik Josef Bek, vnanjepolitični zaupnik maršala Pilsudskega

Hviezdoslava vdova umrla

V Kubinu je 31. oktobra umrla Ilona Orszaghova-Hviezdoslava, žena pokojnega slovaškega pesnika Hviezdoslava. Pokojnica, ki je preživela svojega moža za 11 let, se je posebno uspešno udejstvovala v socialnem področju in je bila že pred vojno članica velikega slovaškega ženskega društva »Živena«.

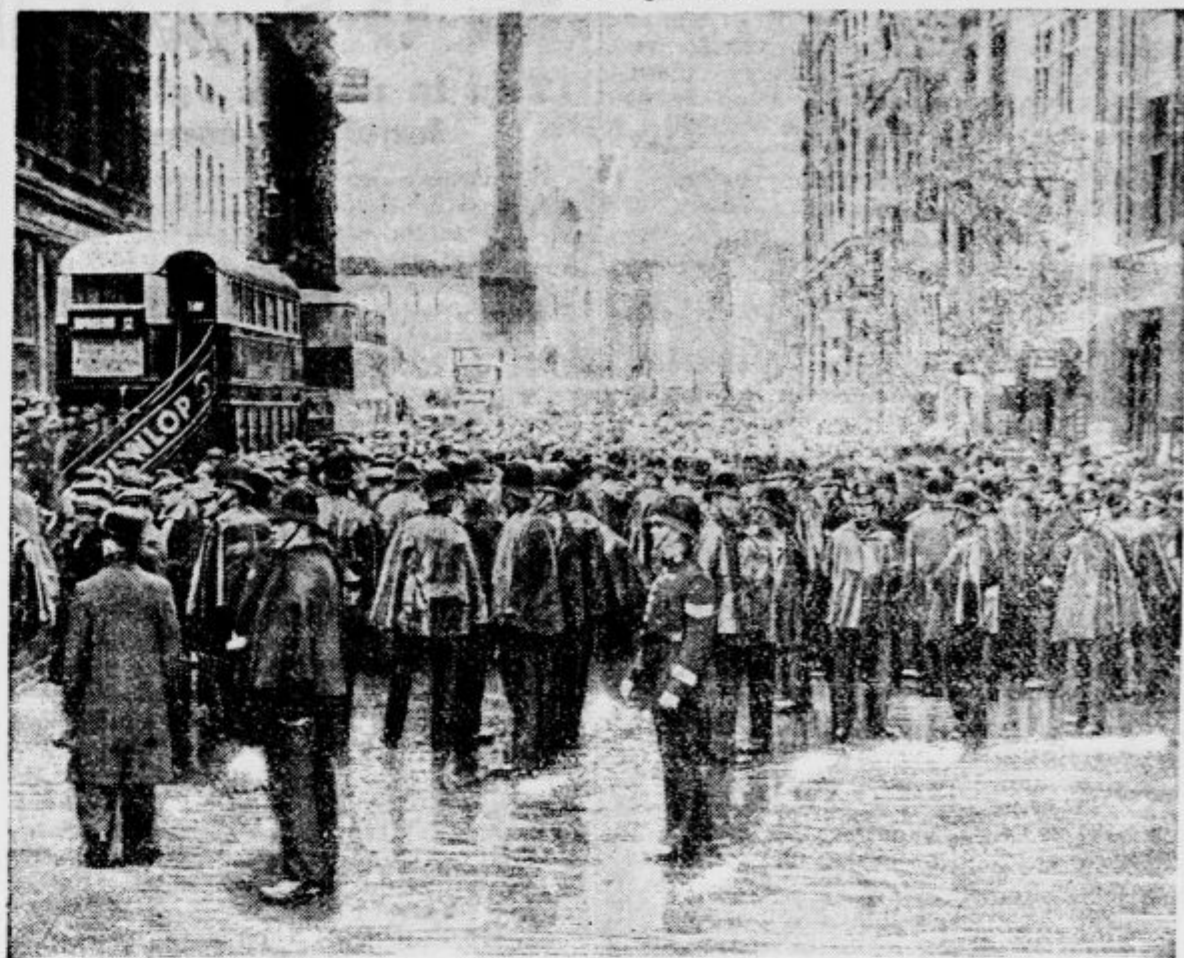
Kraljeva hči — brez denarja

Švedska princesa Ingrid

Je prišla iz Švedske v London obiskat svojega zaročenca princa Jurija, najmlajšega sina angleškega kralja, ki bo prihodnji mesec dovršil 30 let. Ob tej priliki so se razširile vesti, da stoji ta poroka pred skoro nepremagljivimi ovirami. Niti angleški, niti švedski kralj nista tako imovita, da bi mogla svojima otrokoma zagotoviti stan primerno življenju, ker nimata toliko dohodkov, v sedanji krizi pa ni pričakovati, da bi mlademu paru priskočila z denarnimi viri na pomoč angleški ali švedski parlament.

Vse črno jih je —

namreč angleških policajev, ki so razgnali demonstrante na Trafalgar Squareju v Londonu

Milijarde na dnu morja

V Ameriki grade podmorski tank, ki bo lahko vozil po ravnih ali hrapavih morskih tleh in bo dvigal zaklade

Sedem let potem, ko se je potopil prekomornik »Lusitania«, je uspelo dvigniti zlati zaklad, ki je izginil z njim v globino. Potapljači so takrat dobro zaslužili, saj so stroški znašali komaj 3 odstotke tega, kar je dvignjeni zaklad »vrgel«. Takšnih in še večjih zakladov je na dnu morja še nešteto.

Leta 1911. se je potopil pri rtu Virginija v globino 100 m parnik »Merida«, z njim pa šatulja s kronskimi dragulji nesrečnega mehiškega cesarja Maksimilijana, ki jih cenijo na 4 milijone dolarjev. 1915 se je potopil ob brazilski obali parnik »Princesa Asturska« z 18 milijoni dolarjev v zlatu in srebru. Parnik »Rio de Janeiro«, ki se je pogreznil 1911 pred San Franciscem, je imel za 3 milijone dolarjev zlata v svojem trupu. Vse to pa je malenkost v primeri z zakladom, ki se je 1703. potopil s tremi španskimi galionami pred španskim pristaniščem Vigom. Vozile so za kakšnih 10 milijonov zlata in srebra iz Juž.

ne Amerike. Pred Vigom jih je srečalo sovravno angleško brodovje in ko so španci videli, da se mu ne bodo mogli upreti, so sami potopili svoje ladje. Španska vlada bi 80 odstotkov tega bogastva uporabila za dobrodelne namene — če bi se našel kdo, ki bi ga mogel dvigniti. A doslej ga ni bilo.

Mogoče bo uspelo to ameriškemu inženjerju Bowdoinu, ki je izumil potapljaško opremo, v kateri dela lahko potapljač v globini 150 m skoraj neovirano. Še zanimivejši se projekt »podmorskim tankom«, ki ga sedaj gradijo v Ameriki in ki bo vozil lahko po morskem dnu, naj si bo ravno ali neravno, v globini 400 m. Ameriški konstrukterji upajo, da mu bodo dali celo takšno trdnost, da bo zmogel globino 500 in celo 600 m. Tank bi bil opremljen s posebnim grabelcem, ki bi dvigal lahko vsak tovor s tal. S tem tankom bi bila potemtakem malenkost iztrgati morju zaklade, ki jih je požrla človeštvo.

Na zemlji je dovolj prostora za vse ljudi

Treba ga je samo pravilno porazdeliti

Bivši avstrijski zvezni kancelar Steerwitz je nedavno imel v radiu predavanje o neenaki porazdelitvi ljudi na zemlji. To porazdelitev smatra državnik za temeljno zlo sedanje krize, ki tare ves svet.

Zapadna Evropa ima 280 milijonov prebivalcev, čeprav je na njenem ozemlju teoretično prostora komaj za 200 milijonov duš. Nasprotno temu pa živi v severni in srednji Ameriki 165 milijonov ljudi, dasi je tam prostora in življenjskih pogojev za 800 milijonov prebivalcev. Še slabše je v tem pogledu v južni Ameriki, kjer je izrabljenih komaj 7 odstotkov kapacitete zemlje.

Kako nesmiselna so ta nasprotja, dokazujejo neki konkretni primeri. Avstrija mora danes preživljati 6 in pol milijona duš, mogočna Kanada, ki s svojimi žitnicami napotuje evropskemu poljedelstvu, pa ima

samo 10 milijonov prebivalcev. Tako nastajajo najraznovrstnejši nesmisli, iz katerih nujno sledijo politične in gospodarske ekspanzivnosti. Temnost prostora, ki vlada na evropskem zapadu, se da izravnati samo s poselitvijo rezervnega ozemlja v kolonijah. V Angliji pride na četvrti km 182 duš, v celokupnem britanskem imperiju pa odpade na isti prostor samo 11 ljudi. V prvem desetletju našega stoletja se je izselilo iz Evrope v Ameriko okoli 9 milijonov duš. L. 1913. je padlo število izselencev že na 380.000, l. 1931. pa celo na 43.000 duš. Brez ureditve naseljenstva v kolonijah, pravi Steerwitz, bodo produktivne sile srednjeevropskih ljudstev ali okrnele ali pa se bodo začele izražati v čisto novo smer, t. j. dajale si bodo duška v bojnih gestih.

Voditelji in ideje naše dobe

Avtor »Napoleona«, »Lincolna«, »Gometha« in drugih znanih biografskih romanov Emil Ludwig je imel te dni na Dunaju predavanje o voditeljih in idejah naše dobe. Zanimivost predmeta, o katerem je govoril, izpričuje dejstvo, da je bila dvorana, kjer se je vršilo predavanje, nabito polna. Za to, ki obravnavajo osebnost, je pač običajno danes povsod po svetu dovtzeto.

V začetku je Ludwig poudaril, da je individualist, to pa zategadelj, ker je prišel do spoznanja, da je duh v Evropi sila brez moči. Činitelji moči v današnji Evropi so demar, vojska in stranka. Razen v Nemčiji, kjer sta bila država in duh vedno ločena, je opaziti to žalostno dejstvo danes tudi drugod po svetu, kjer je bilo svojčas drugače. Celotno Francijo in na Angleškem. kjer je duh cvetel vedno, kadar je bila v razmahu država, je opaziti v tem pogledu nekakšno nazadovanje.

Zmed, ki vladajo na evropski celini, nista kriva niti vojna, niti revolucija, ampak polom strokovnjactva. Strokovnjaki, ki se danes obvladujejo Evropo, so ljudje brez fantazije in domislekov. Tako nastajajo po njih krivdi zmede tudi, kjer jih ni, kjer pa so, se po njih zaslugi povečujejo. Samo s tem si moremo razlagati, da se zamašujejo petrolejski vreli, uničuje ričeva letina ter se kava predeluje v briquete. Pravijo, da se vrši to početje zaradi cen, ampak resnica je, da je to posledica obsega cinizma, ki ne pozna nobenih načrtov.

Zanimiva je Ludwigova opredelitev nacionalizma. Že pred tisočletji so ljudje ljubili svojo domovino. Zaradi tega pa ni nikomur prišlo na um, da bi zasmehoval in podcenjeval druge, manjše skupine ljudi in dežele. Docela napačna je vzgoja, ki uči, da bivajo več in manj vredni narodi. Takšni nauki so strup za mladino.

Po vojni se je število ljudovlad na evropski celini pomnožilo. Danes pa se ne glasi vprašanje več: republika ali monarhija? — marveč: demokracija ali diktatura? Šliši se paradoksalno, da so baš diktatorji danes najboljši jamci za mir v Evropi, kajti če bi izzvali vojno, bi zrušili sami sebe.

Nato je predavatelj našel nekaj sodobnikov, ki jih smatra za voditelje narodov.

Brand je bil težkopaden mož, a je imel fine roke. Čital je malo, zato je potreboval tem več stikov z ljudmi, od katerih je izvedel, kar mu je bilo treba. Masaryk pa je po Ludwigovi sodbi rojen za predsednika evropskih zedinjenih držav. To je moderni Mark Avrel, vladajoči filozof. V njem sta duh in raznost popolnoma izenačena. V pogledu čitanja je Masaryk živo nasprotje Brianda: on čita vse. Za največjega človeka, ki ga je poznal v svojem življenju, pa smatra Ludwig lani umrlega izumitelja Edisona, ki ga poznamo pri nas samo po napol pripovedkah in bajkah.

ANEKDOTA

Moritz Rosenthala, slavnega klavirskega virtuoz, so nekoč poklicali zavoljo neke informacije v neki urad. Uradnik ga je pustil stati, ne da bi mu ponudil stol. Rosenthal si vzame stol sam in pravi presenečenemu uradniku: »Oprostite, a jaz stojim samo v konverzijskem leksikonu«.

Vsak dan ena

»Dragi oče, želim ti mnogo lepega za rojstni dan in mnogo denarja... da boš lahko kupil mnogo igrarč tvojemu Pepčku, ki te ima rad...«

Žgodovinski roman.

Jehan je pokimal z glavo v znamenje, da se zadovoljuje s to izjavo. Pardaillon je z iskricami v očmi opazoval ves prizor in se pritoženo mugal pod sivimi brki. Kralj je že hotel zahtevati pojasnil zastran redovnika, ki ga je bil Jehan omenil. A pomislil je, da mladi človek tako in tako ne bo povedal več ko toliko, koliko hoče. Zato je sklenil ravnati, kakor da ni ničesa slišal.

»Ni treba, Neuvy,« je rekel kralj po kratkem premisleku. »Go-

»Prav imaš. V tej reči se ne smemo prenačljiti.«

Žalujoče rodbine: Škerlec, Konšek in Marin

Cene malim oglašom

Zemlje in dopisovanja, vsaka beseda Din 2.— ter enkratna prirobnica za tifo ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se računa na dajanje vsi oglaš, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kama«, »Auto-moto«, »Kapital«, »Vrednotne«, »Poslastice«, »Lokalni«, »Stavovnja«, »Odbor«, »Stroji«, »Vrednotne«, »Informacije«, »Živali«, »Odbor« in »Lase« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zasluge«, če se s oglašom nudi zasluge, zbiranje, če se uče potnike. Kdor si po pod temi rubrikama uče zasluge ali službe, plača se

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znakah

Vsaka beseda 50 par. Pri vseh oglaših, ki se računajo po Din 1.— za besedo, se računa enkratna pristojbina Din 5.— za tifo ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglaš socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za tifo ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo po Din 15.—

Vse pristojbine za male oglaš je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vplačati v plačo obnem s naročilom.

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par. za dajanje naslova ali za tifo po 5 Din. (1)

Hišnico — samsko
anžno in mlačno, ki ima potrsko službo, ali dohodki sprejem. Vprašati med 12. in 2. ur. — Naslov pove oglaš. oddelku »Jutra«. 46102-1

Mlekar-šofer
in dober šofer, dobi službo v mlekarji Brnik. Certifikat pri Kranju. G. remljko. 46089-1

Uradnika (co)
velikokratno, bi se mora perfektno bilan, dober organizator in korrespondent v slov., arbo hrvatskem in nemškem jeziku, išče to v rano pri Ljubljani. Lastnoročno po nudi naj stavi le za neželje in vestne moči — slika, navodno zahtev in referene na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Zanesljive« vestene. 43428-1

Kalkulanta
popolnoma vzdržanega v železniški stroki — in trg. pomočnika dolžnega predložiti podatke na sprejem. Poudariti na oglaš. »Jutra« pod »Samo izveščen«. 43297-1

Sodarije
na skromno dohodek sprejme Gostilnišarica prvorana d. d., Laško. 43232-1

Kdo nudi
sposobnost in plemeniti govorci in dober rodbine, vodstvo samostojnega govedinjstva. Poudariti na oglaš. »Jutra« pod »Zanesljive« vestene. 46090-1

Prodajalnik iščem
ki ima voljo pomagati na svojih 10—12 let na mese. Pisemne poudariti na oglaš. »Jutra« pod »Zanesljive« vestene. 46101-1

Frizerko kot družabno
sprejem v dobro opremljen salon v lepem malhmem mestu Slovenije. Potrebno je 3500 Din. — Električne aparature. Poudariti na oglaš. »Jutra« pod »Zanesljive« vestene. 46101-1

Prvorstno vozilo za cvetličarno
široko za Zarečje — Poudariti na Interaklam d. d., Zarečje, Masarykova 38 — pod broj P-2653. 46142-1

Mesto hišnika
v Ljubljani enkratno dohodek sprejme. Poudariti na oglaš. »Jutra« pod »Zanesljive« vestene. 46101-1

Navitalka
dobro izveščena, za stalno namočena, za stalno dohodek sprejme. Poudariti na oglaš. »Jutra« pod »Zanesljive« vestene. 46101-1

Potnika
galanterijske stroke, samo vnoža z lastnim avtomobilom sprejem. Poudariti na oglaš. »Jutra« pod »Zanesljive« vestene. 46101-1

Pisarniško moč
popolnoma samostojno v pisarniški stroki, dohodek sprejme. Poudariti na oglaš. »Jutra« pod »Zanesljive« vestene. 46101-1

Učenik
za manufakturno trgovino sprejem. Poudariti na oglaš. »Jutra« pod »Zanesljive« vestene. 46101-1

Edgar Rice Burroughs:
Tarzan, kralj džungle

DRUGI DEL

107.

Nazadnje je Tarzan zbral svoje voljčke in se umaknil za kako miljo v džunglo, da bi se spočil in pokrepčal. O polnoči se je v črni temi brez spremstva spazil k speči vasi. En sam stražar je dremal ob ognju. Tarzan se je tiho vzpel na drevo in se gibčno spustil v notranost ograde. Kakor mačka se je priplazil do stražarja.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za insertni del je odgovoren Aloja Novak. Vsi v Ljubljani.

107.

107.

107.

107.

107.

107.

107.

107.

107.

Službe išče

Vsaka beseda 50 par. za dajanje naslova ali za tifo po 5 Din. (2)

Prodajalka
prijetna posrednica strank mlada in skromna v zahteva izveščen v knjižni, papirni, galanterijski in spekerijski stroki, išče nuno namočeno. Poudariti na oglaš. »Jutra« pod »Zanesljive« vestene. 46101-1

1000 Din nagrade
dobiti tisti, ki preskrbi kakršnokoli službo 50 let staremu mladenku, ki je vedno vseh pisarniških noli. Poudariti na oglaš. »Jutra« pod »Zanesljive« vestene. 46101-1

Prekajevalski in mesar. pomočnik
samostojen in zanesljiv, volaščen prot. žel. s 16. novembrom prejemati službo. Navodno zahtev in referene na oglaš. oddelku »Jutra« 46200-2

Diplom. aranžer
prezrače po nudi ceni aranžiranje izloč. — Poudariti na oglaš. »Jutra« pod »Zanesljive« vestene. 46207-2

Mlad in zdrav fant
s 1. meščanskim izloč. ki rad preči v tiskarno kot tiskarski vajenec, ali h kakšni mizariji. Vse je skromno in nemščine. — Naslov: Rupert Udr. Mašina pri Prevalah. 46204-2

Trgovski pomočnik
mlad, volaščen prot. pošten in agilen prodalec, s prvorstnim spretnostjo, vezan v vseh strokih trgovine. Iščem namočeno v mestu ali na dedeli — in neželje se ne plašo po nudi na področju Jutra v Mariboru pod »Zanesljive« vestene. 46101-1

Oblacila
Irg. oglaš po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za tifo po 5 Din. (13)

Moško obleko
zamsko, za bolj modno postavbo, agilen prodalec. — Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 46174-13

Lokali
Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tifo po 5 Din. (13)

Pisarniške prostore
(dve sobi) oddam vis a vis pošte. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 43391-19

Garaže
z uporabo hidranta in električne pumpe odda v najem Jugo-Auto. Dunajska cesta 36. 43393-19

Svetel in lep lokal
za vsako obit ali trgovino (Dunajski) Tyrševi cesti oddam. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 46173-19

Prodaj
Oglaš. oglaš po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za tifo po 5 Din. (13)

Puhasto perje
čisto, tohano Din 43 kg. II. vrste Din 38 kg. čisto belog perja Din 130 kg. belog perja Din 250 kg. razpošila po polnem povzetju L. Brosovski. Zagreb — Hika 82. 43362-44

Dvostanovni. hišo
za vsako obit pripravno, na promeni ceni nabijlje Ljubljanske kreditne banke v vsaki višini. 43311-30

Krasno parcelo
ob cesti severnega dela Ljubljane prodam. Solnčna lega, pokrova tla, elektrika in podvod. Poudariti na oglaš. »Jutra« pod »Zanesljive« vestene. 46171-20

Dvostanovni. hišo
za vsako obit pripravno, na promeni ceni nabijlje Ljubljanske kreditne banke v vsaki višini. 43311-30

Novo hišo
visokoprično, blizu ceste, ne teženice v Zg. Siki prodam. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 46130-20

V Ormožu
prodam 1 ora lega vinograde s sadnosnim in zraven še 3 orle posevca z gospodsko hišo, kmetko hišo in vinogradi. Event. tudi zamenjam s posevci pri Celju ali pri Zeleni. Rudolf Mačec, mizarstvo, Velenje. 46223-20

Hiša
z 2 sobama, kuhinjo, kletjo in vrtom napravljen. — Po Brezje, Šiška ulica 5. — Maribor. 52252

Pohištvo
Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tifo po 5 Din. (12)

Hrastovo jedilnico
skoraj novo, prodam ali zamenjam za gospodsko sobo. — Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 46139-12

Trdo spalnico
izvrstno obnovo, po smerni ceni prodam. Posredovalnica v Wolfvo ulici 1. 46208-12

V najem
Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tifo po 5 Din. (17)

Mlekarstvo
na prometnem kraju takoj v oglaš. oddelku »Jutra« 46101-17

Pridelki
Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tifo po 5 Din. (13)

Prvorstno vino
lasnega prideka, od 10 litrov naprej, po 5 Din. zapreži tektonično po 3 Din. dohodek v prodajni hiši mekane Bernhard, Maribor, Aleksandrova cesta 51 in Koroska cesta 10. 43422-33

Krompir
lep, bel, kg po 75 par, in orehe po Din 4.50 franko tu razpošila v vsaki množici po 3 Din. dohodek v prodajni hiši mekane Bernhard, Maribor, Aleksandrova cesta 51 in Koroska cesta 10. 43422-33

Sivalni stroj

Vsaka beseda 50 par. za dajanje naslova ali za tifo po 5 Din. (1)

Novo hišo
visokoprično, blizu ceste, ne teženice v Zg. Siki prodam. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 46130-20

V Ormožu
prodam 1 ora lega vinograde s sadnosnim in zraven še 3 orle posevca z gospodsko hišo, kmetko hišo in vinogradi. Event. tudi zamenjam s posevci pri Celju ali pri Zeleni. Rudolf Mačec, mizarstvo, Velenje. 46223-20

Hiša
z 2 sobama, kuhinjo, kletjo in vrtom napravljen. — Po Brezje, Šiška ulica 5. — Maribor. 52252

Pohištvo
Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tifo po 5 Din. (12)

Hrastovo jedilnico
skoraj novo, prodam ali zamenjam za gospodsko sobo. — Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 46139-12

Trdo spalnico
izvrstno obnovo, po smerni ceni prodam. Posredovalnica v Wolfvo ulici 1. 46208-12

V najem
Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tifo po 5 Din. (17)

Mlekarstvo
na prometnem kraju takoj v oglaš. oddelku »Jutra« 46101-17

Pridelki
Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tifo po 5 Din. (13)

Prvorstno vino
lasnega prideka, od 10 litrov naprej, po 5 Din. zapreži tektonično po 3 Din. dohodek v prodajni hiši mekane Bernhard, Maribor, Aleksandrova cesta 51 in Koroska cesta 10. 43422-33

Krompir
lep, bel, kg po 75 par, in orehe po Din 4.50 franko tu razpošila v vsaki množici po 3 Din. dohodek v prodajni hiši mekane Bernhard, Maribor, Aleksandrova cesta 51 in Koroska cesta 10. 43422-33

Sode
dobro olajšeno, od 200—300 litrov, kupim. Naslov pove oglaš. oddelku »Jutra«. 46206-7

Kapital
Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tifo po 5 Din. (16)

Vloge
Ljubljanskim bank. kupujem po pogodbi, proti gotovini. Posredovalni izloč. — Poudariti na Interaklam d. d., Zagreb, Masarykova 38 pod »Uločnice K-2005«. 46030

Posest
Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tifo po 5 Din. (20)

Industriji
in kapitalisti! Proda se starobilo v Zg. Siki (Kanal) industrijske bet. 3750 m² in bukov gozd za posejane na Stajerskem, 320—330 ha. proti vlogam knjižcem ali terjavam tebebank. Pojava: L. Lander. Karlo. Zagreb, Tomšičeva ul. 10. 42379-20

Krasno parcelo
ob cesti severnega dela Ljubljane prodam. Solnčna lega, pokrova tla, elektrika in podvod. Poudariti na oglaš. »Jutra« pod »Zanesljive« vestene. 46171-20

Dvostanovni. hišo
za vsako obit pripravno, na promeni ceni nabijlje Ljubljanske kreditne banke v vsaki višini. 43311-30

Novo hišo
visokoprično, blizu ceste, ne teženice v Zg. Siki prodam. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 46130-20

V Ormožu
prodam 1 ora lega vinograde s sadnosnim in zraven še 3 orle posevca z gospodsko hišo, kmetko hišo in vinogradi. Event. tudi zamenjam s posevci pri Celju ali pri Zeleni. Rudolf Mačec, mizarstvo, Velenje. 46223-20

Hiša
z 2 sobama, kuhinjo, kletjo in vrtom napravljen. — Po Brezje, Šiška ulica 5. — Maribor. 52252

Pohištvo
Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tifo po 5 Din. (12)

Hrastovo jedilnico
skoraj novo, prodam ali zamenjam za gospodsko sobo. — Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 46139-12

Trdo spalnico
izvrstno obnovo, po smerni ceni prodam. Posredovalnica v Wolfvo ulici 1. 46208-12

V najem
Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tifo po 5 Din. (17)

Mlekarstvo
na prometnem kraju takoj v oglaš. oddelku »Jutra« 46101-17

Pridelki
Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tifo po 5 Din. (13)

Prvorstno vino
lasnega prideka, od 10 litrov naprej, po 5 Din. zapreži tektonično po 3 Din. dohodek v prodajni hiši mekane Bernhard, Maribor, Aleksandrova cesta 51 in Koroska cesta 10. 43422-33

Krompir
lep, bel, kg po 75 par, in orehe po Din 4.50 franko tu razpošila v vsaki množici po 3 Din. dohodek v prodajni hiši mekane Bernhard, Maribor, Aleksandrova cesta 51 in Koroska cesta 10. 43422-33

Sode
dobro olajšeno, od 200—300 litrov, kupim. Naslov pove oglaš. oddelku »Jutra«. 46206-7

Kapital
Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tifo po 5 Din. (16)

Vloge
Ljubljanskim bank. kupujem po pogodbi, proti gotovini. Posredovalni izloč. — Poudariti na Interaklam d. d., Zagreb, Masarykova 38 pod »Uločnice K-2005«. 46030

Stanovanja

Vsaka beseda 50 par. za dajanje naslova ali za tifo po 5 Din. (21-4)

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključni, v bližini Stadiona 13 & 8, zakonski par brez otrok. Poudariti na oglaš. oddelku »Jutra«. 46107-31